

50 ปี ความรุ่ง คือ ประทับใจ

ISSN 0125-8583 ฉบับที่ ๓ / ๕๐



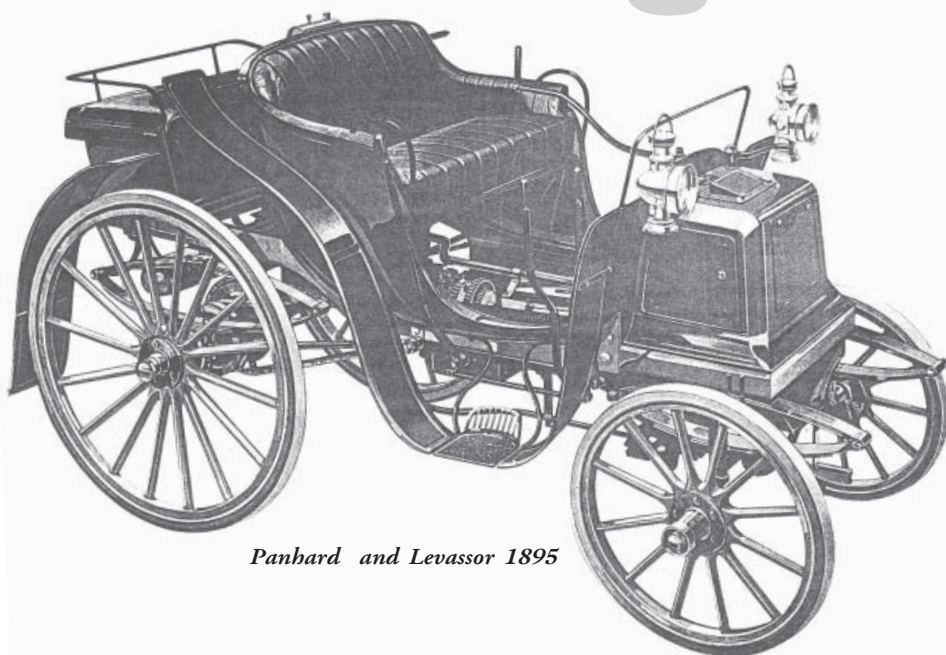
Esso



รถยนต์คันแรกของโลก
โดย คาร์ล เบนซ์
ค.ศ. ๑๘๘๖

วิวัฒนาการ รถยนต์นั่ง ยุคแรก

สรศัลย์ แผงสภา



Panhard and Levassor 1895

สรศัลย์ แผงสภา สถาปนิก นักเขียน
อาวุโสที่ผ่านชีวิตมาอย่างยาวนานถึงสี่แผ่นดิน
นับตั้งแต่รัชกาลที่ ๖ จวบจนถึงรัชกาลปัจจุบัน
ได้ผ่านพบและเขียนบันทึกบอกเล่าสิ่งต่างๆ
มานับไม่ถ้วนกระบวนเล่ห์ ทั้งในนามจริงและ
นามปากกา "ผ.ผู้เฒ่า"

"วิวัฒนาการรถยนต์นั่ง" ตอนนี้เป็น
อีกบันทึกหนึ่งของท่าน ที่ได้บรรจงเรียบเรียง
ค้นคว้าเรื่องราวของรถยนต์ยุคแรกของโลก
มาเพื่อผู้อ่าน "ความรู้คือประทีป" โดยเฉพาะ
: บก.



วิวัฒนาการ
รถยนต์นั่งยุคแรก

๒๓



สบัน
ราชินีแห่งทุ่งรังสิต

๒๔



เอลโซ่ มอนของบวัน
ปันน้ำใจ
อุบไอรัก

๑๒๓



พลังแห่งเทคโนโลยี
สู่อากาศที่สดใส

๒๓๐



เจ้าสัว
คำสำเภา

๒๓๔



เก็บตราไปรษณีย
มีความรู้ (จริงๆ)

๓๐

แดเนียล อี. ไลออนส์

ประธานกรรมการและกรรมการผู้จัดการ

มงคลนิมิตร เอื้อเชิดกุล

กรรมการและผู้จัดการประชาสัมพันธ์

กิตติยาวิดี นิลวรรณ

ผู้จัดการสื่อสารสัมพันธ์

วาสนา ประสิทธิ์จตุระกุล

บรรณาธิการ

โทร. ๐-๒๒๖๒-๔๓๗๔

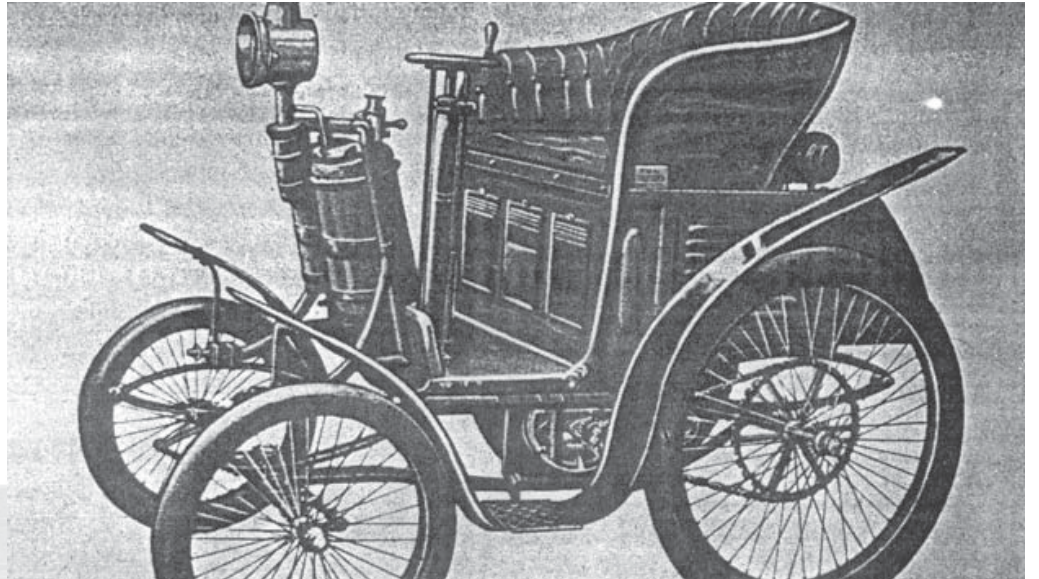
e-mail : th-vnt@exxonmobil.com

บริษัท เอลโซ่ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)

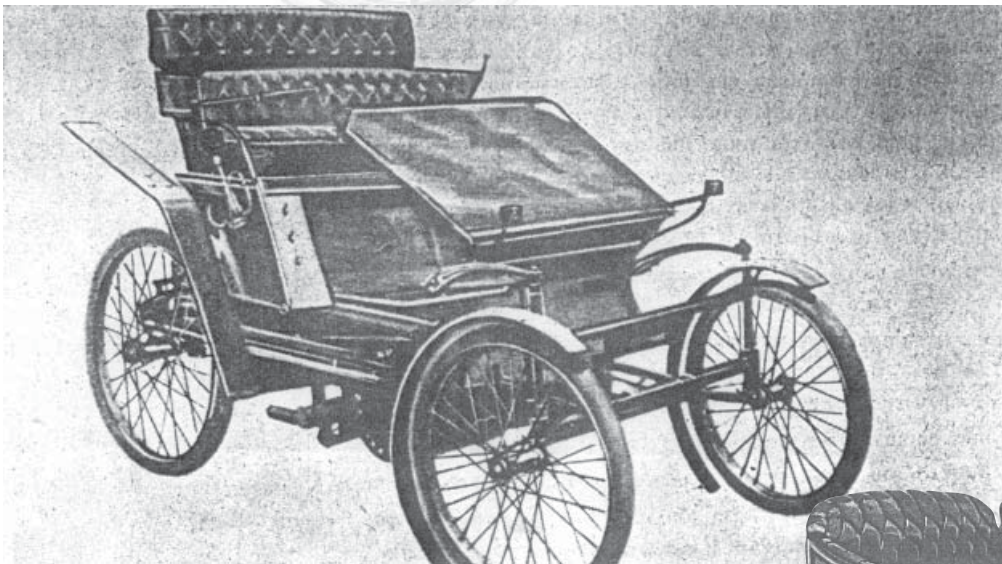
๓๑๙๕/๑๗-๒๙ ถนนพระราม ๔

ต.ป.ณ. ๑๘๙ กรุงเทพมหานคร โทร. ๐-๒๒๖๒-๔๐๐๐

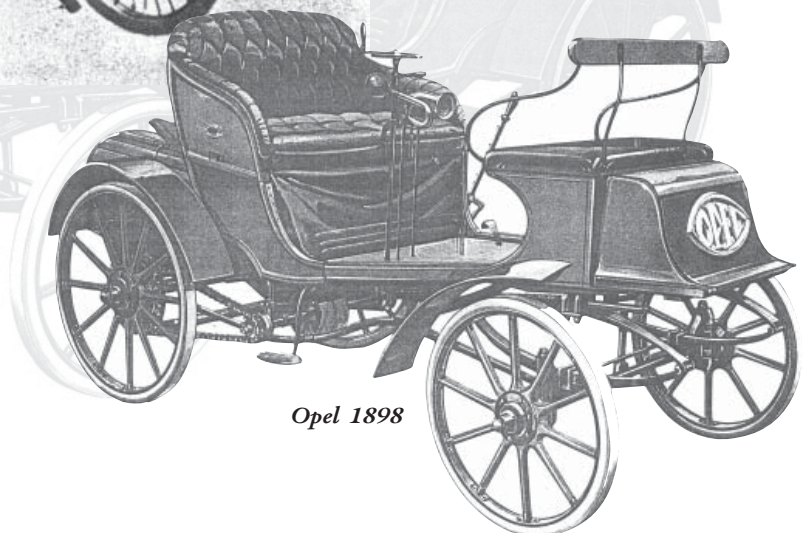
www.exxonmobil.co.th



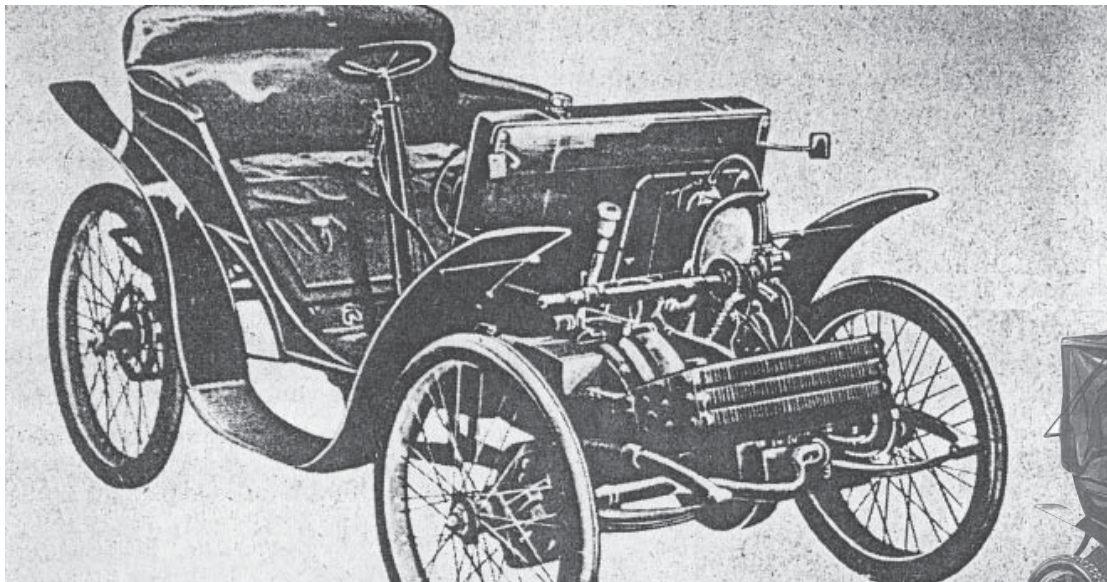
ปี๊ป สร้างขึ้นเมื่อปี ค.ศ. ๑๘๙๘ ใน
สวิส เครื่องยนต์สองสูบ ๑๕๙๔ ซีซี. เครื่อง
ทำวางนอน ระบายความร้อนด้วยอากาศ
ลิ้นไอดีเปิด-ปิดอัตโนมัติ มีเกียร์เดินหน้าสอง
เกียร์ ส่งกำลังไปยังห้องเกียร์ด้วยสายพาน
และส่งกำลังไปยังเพลาท้ายด้วยโซ่



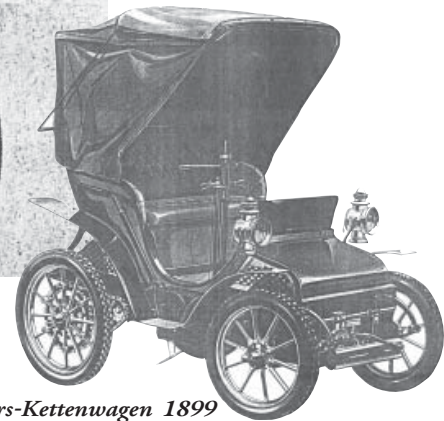
แลนเชสเตอร์ สร้างขึ้นเมื่อปี ค.ศ.
๑๘๙๘ ในอังกฤษ เครื่องยนต์สองสูบ วางนอน
๒๙๑๔ ซีซี. เครื่องทำ ลิ้นไอดีเปิด-ปิดโดย
อัตโนมัติ จุกระเปิดโดยใช้แมกนีโต ระบบ
เกียร์เป็นแบบพลาแนท (สุริยจักรวาล) มีเกียร์
เดินหน้าสองเกียร์ เพื่อส่งกำลังด้วย
เฟืองหมอน พวงมาลัยเป็นคันโยกอยู่ข้างรถ



Opel 1898

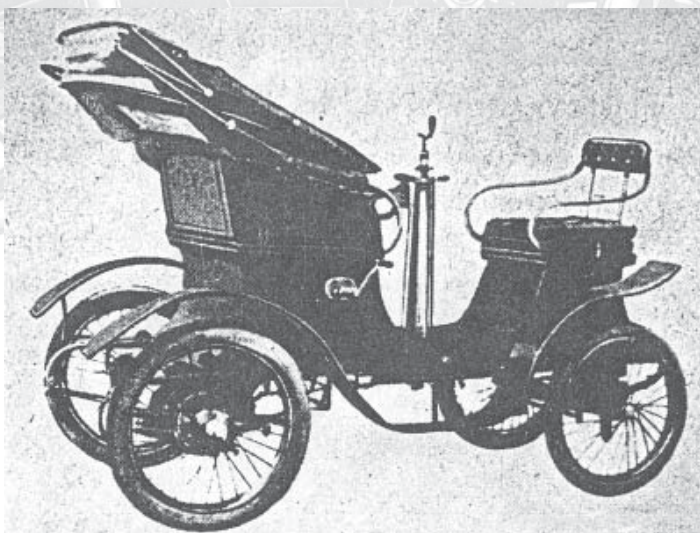
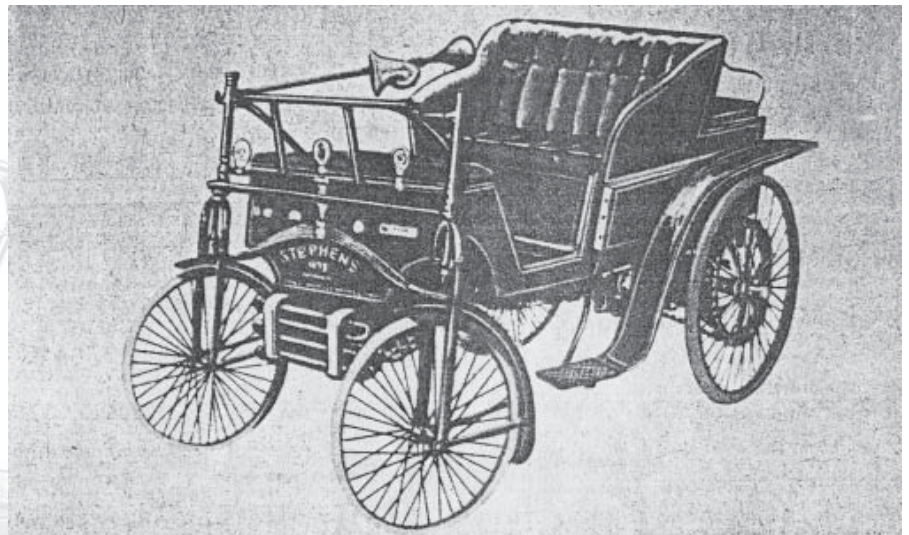


เกรฟ สร้างขึ้นเมื่อปี ค.ศ. ๑๘๙๘ ใน
ออสเตรีย เครื่องยนต์สูบเดียว ๔๐๒ ซีซี.
เครื่องหน้าวางตั้ง ระบายความร้อนด้วยน้ำ
ลิ้นไอดีเปิด-ปิดโดยอัตโนมัติ มีเกียร์เดินหน้า
๓ เกียร์

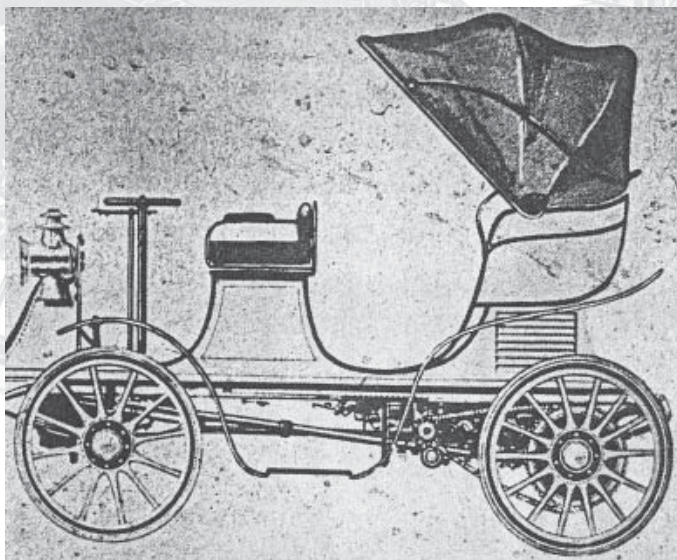


Mors-Kettenwagen 1899

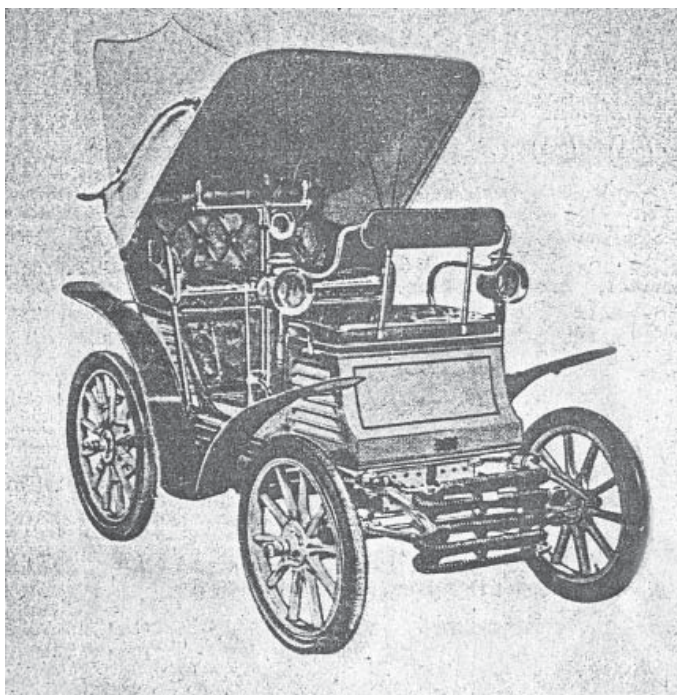
สตีเฟน สร้างขึ้นเมื่อปี ค.ศ. ๑๘๙๔
ในอังกฤษ เครื่องยนต์ ๒ สูบ วางนอน ๑๙๓๔
ซีซี. เครื่องท้าย ลิ้นไอดีเปิด-ปิดโดยอัตโนมัติ
จุดระเบิดโดยใช้แบตเตอรี่ คาร์บูเรเตอร์แบบ
ผิวหน้า มีเกียร์เดินหน้า ๒ เกียร์ ระบบส่ง
กำลังจากเครื่องไปเกียร์ด้วยสายพาน และ
จากเกียร์ไปเพลาท้ายด้วยโซ่ ระบบพวงมาลัย
ใช้แบบคันโยกอยู่ข้างรถ



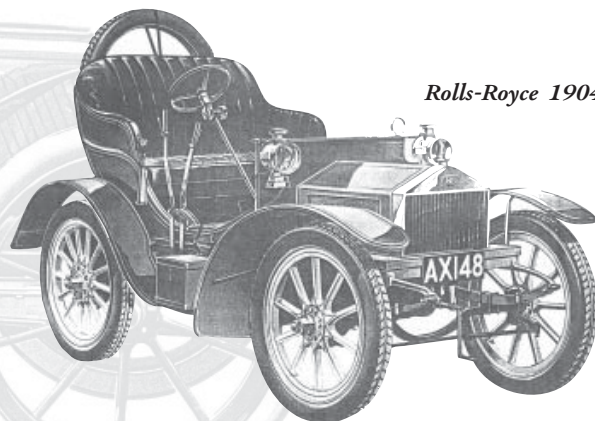
เด ไดออน-บูตัน สร้างขึ้นเมื่อปี ค.ศ.
๑๘๙๙ ในฝรั่งเศส เครื่องยนต์สูบเดียว ๔๐๒
ซีซี. ระบายความร้อนด้วยน้ำ ลิ้นไอดีเปิด-ปิด
โดยอัตโนมัติ จุดระเบิดด้วยแบตเตอรี่ คาร์-
บูเรเตอร์แบบมมหนู เกียร์ระบบพลาแนท
มีเกียร์เดินหน้า ๒ เกียร์ คลัตช์แรงเหวี่ยง
ส่งกำลังโดยใช้เฟืองระบบพวงมาลัยแบบรถ
พ่วง



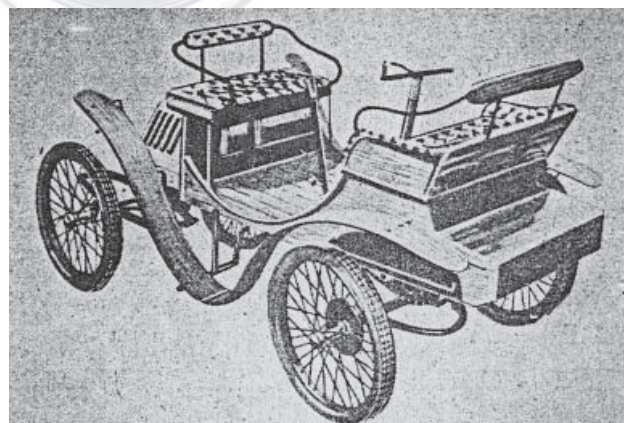
โกรเม่น บริลเล่ สร้างขึ้นเมื่อปี ค.ศ. ๑๘๙๙ ในฝรั่งเศส เครื่องยนต์ ๒ สูบ ๑๖๐๙ ซีซี. ระบายความร้อนด้วยน้ำ ลั่นไอดีเปิด-ปิดโดยอัตโนมัติ จุดระเบิดด้วยแบตเตอรี่ คลัตช์รูปกรวย เกียร์เดินหน้า ๓ เกียร์ ส่งกำลังด้วยโซ่



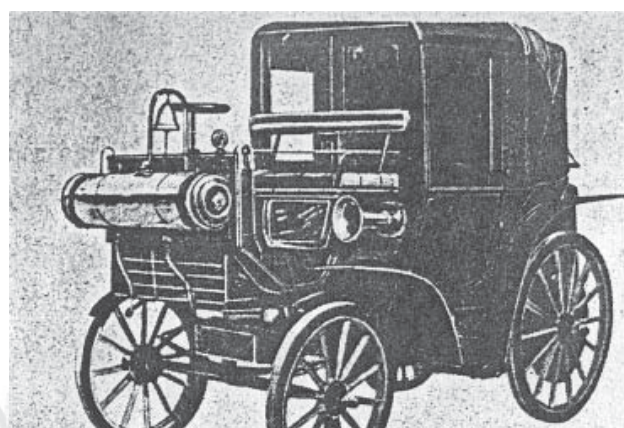
เฟียต สร้างขึ้นเมื่อปี ค.ศ. ๑๘๙๙ ในอิตาลี เครื่องยนต์ ๒ สูบ ๖๗๙ ซีซี. เครื่องทำวาล์วตั้ง ระบายความร้อนด้วยน้ำ มีรังผึ้ง ลั่นไอดีเปิด-ปิดโดยอัตโนมัติ จุดระเบิดด้วยแบตเตอรี่ คาบิวเรเตอร์แบบผิวหน้า คลัตช์รูปกรวย เกียร์เดินหน้า ๓ เกียร์ ส่งกำลังด้วยโซ่ พวงมาลัย เป็นแบบรถพ่วง



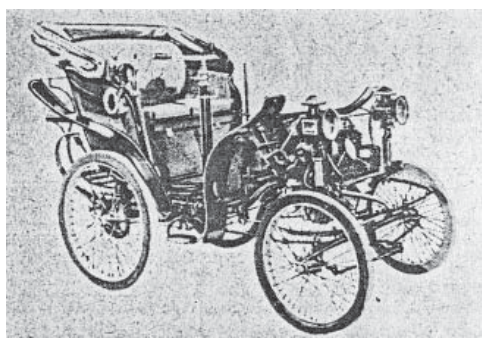
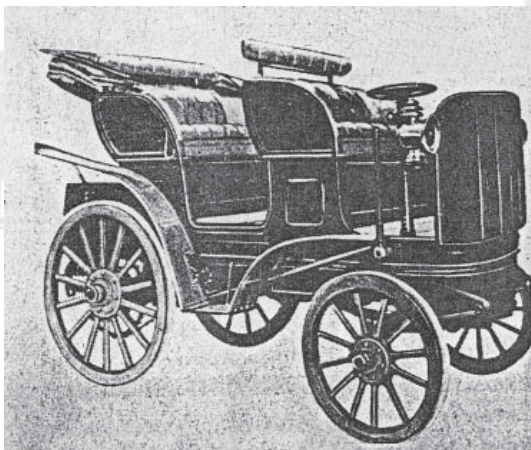
Rolls-Royce 1904



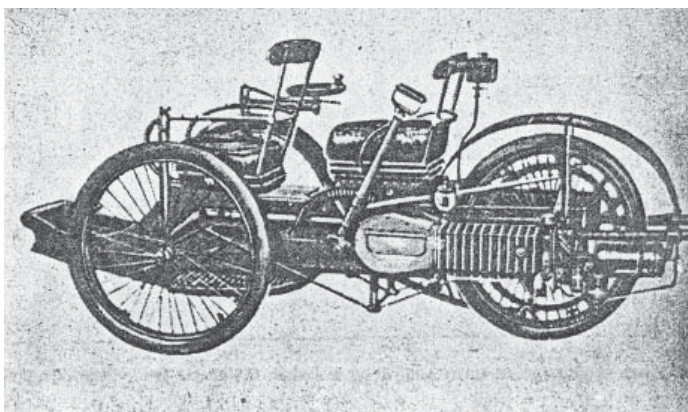
เดมส์ สร้างขึ้นเมื่อปี ค.ศ. ๑๘๙๙ ในเดนมาร์ก เครื่องยนต์สูบเดียว เครื่องหน้า ๕๖๖ ซีซี. ระบายความร้อนแบบการระเหย คาบิวเรเตอร์แบบนมหนู ส่งกำลังด้วยความฝืดไปยังเกียร์ และใช้โซ่ส่งกำลังจากเกียร์ไปยังเพลาท้าย พวงมาลัยแบบคนาวัด



เดมเลอร์ สร้างขึ้นเมื่อปี ค.ศ. ๑๘๙๙ ในเยอรมนี เครื่องยนต์สองสูบ ๑๖๓๒ ซีซี. เครื่องทำวาล์วตั้ง ระบายความร้อนด้วยน้ำ ลั่นไอดีเปิด-ปิดโดยอัตโนมัติจุดระเบิดแบบเครื่องเผาหัว คาบิวเรเตอร์แบบนมหนู ส่งกำลังโดยใช้สายพานไปยังเกียร์ และใช้เฟืองขับล้อเฟืองที่เพลาหลัง ระบบพวงมาลัยแบบรถพ่วง



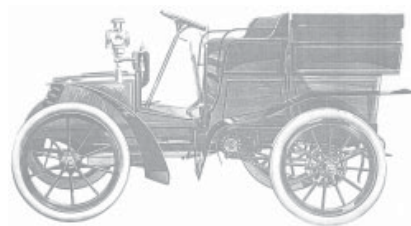
พลินเทติ สตุซซี สร้างขึ้นเมื่อปี ค.ศ. ๑๘๙๙ ในอิตาลี เครื่องหน้า ๒ สูบ ๕๑๖ ซีซี. วางนอน ระบายความร้อนด้วยน้ำ จุดระเบิดด้วยแบตเตอรี่ มีเกียร์เดินหน้า ๒ เกียร์ ส่งกำลังไปยังเพลาท้ายด้วยสายพาน



ลีโอ โบเล สร้างขึ้นเมื่อปี ค.ศ. ๑๘๙๙ ในฝรั่งเศส เครื่องยนต์สูบเดียว ๖๕๐ ซีซี. เครื่องท้ายระบายความร้อนด้วยอากาศ ลิ้นไอดีเปิด-ปิดโดยอัตโนมัติ จุดระเบิดแบบเครื่องเผาหัว คาบิวเรเตอร์แบบนมหนู ปรับความเร็วรอบด้วยการบังคับลิ้นไอดีเสีย มีเกียร์เดินหน้า ๓ เกียร์ ส่งกำลังด้วยสายพาน ไม่มีระบบกันสะเทือน

Evolution of Motor Cars

The evolution of automobiles or motor cars came with the development of gasoline. Architect turned writer Sorasan Paengsapa showed a variety of car models in the early days, e.g. the Pop, Fiat, and Daimler.



สรศัลย์ พ่วงสภา (นามปากกา ผ.ผู้เฒ่า)

สถาปนิกจากจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย และผู้เชี่ยวชาญพิเศษประจำกองวิทยาการกรมตำรวจ

ผลงานในอดีต อาทิ ของเก่าเราลืมน, ตามเสด็จประพาสเดนมาร์ก ร.ศ. ๑๑๖, ตุ๊กตาเสีย กระบาล, ราตรีประดับดาวที่หัวหิน, สงครามมีตัววันญี่ปุ่นบุกไทย ฯลฯ





สมัน ราชินีแห่ง ทุ่งรับสัตว์

วิธวัฒน์ วงศ์อุปไทย



ทุ่งหลวง แผ่นดินกว้างใหญ่แห่งทุ่ง
ตะวันออกของลุ่มน้ำเจ้าพระยา ทิศ
ตะวันออกจรดเมืองสระบุรี เมืองนคร
นายก ทิศตะวันตกทอดลำนน้ำเจ้า-
พระยา เมืองสามโคก ทิศเหนือจรดมณฑล
กรุงเก่าและเมืองสระบุรี ทิศใต้จรดมณฑล
กรุงเทพฯ เป็นดินแดนที่รกชัฏเต็มไปด้วยทุ่ง
หญ้า หนองบึง และสัตว์ป่านานาชนิด อาทิ
เสือ ช้าง กวาง สมัน ละอง ละมั่ง เนื้อทราย
ในสมัยอยุธยา จากแผนที่โบราณ
ของต่างชาติ แผนที่แม่น้ำเจ้าพระยา De
Groote Sianse Riever Menam ofte
Mocder Der Wateren เขียนโดย Francois
Valentijn พิมพ์ที่กรุงอัมสเตอร์ดัม ปีค.ศ.
๑๗๒๖ (พ.ศ. ๒๒๖๙) สมัยพระเจ้าอยู่หัว
ท้ายสระแห่งกรุงศรีอยุธยา เขียนแสดงเส้น
ทางลำน้ำเจ้าพระยา ลำคลอง บ้านเรือน
วัดวาอาราม ตลอดเส้นทางถึงกรุงศรีอยุธยา

๑. สมันที่ เบเกก ลงไปไว้ที่สวนสัตว์ฮัมบูร์ก
(เป็นรูปถ่ายรูปเดียวที่มีในโลกที่ได้ถ่ายจากสมันเป็น)
๒. คลองเชียงราก ทุ่งรังสิต

ปรากฏภาพบริเวณ "ทุ่งหลวง" มีลำคลอง
ต้นน้ำจากภูเขาทางทิศตะวันออก ไหลคด
เคี้ยวผ่านทุ่งหลวงลงสู่แม่น้ำเจ้าพระยาได้
เกาะใหญ่ราชคราม (Radjal Kram) ลำคลอง
นี้ในอดีตจึงมีความสำคัญต่อทุ่งหลวงเป็นอัน
มาก ปัจจุบันมีชื่อเรียกว่า "คลองเชียงราก"
มีผู้เฒ่ากล่าวอ้างว่าเดิมลำคลองนี้มีชื่อว่า
"คลองช้างราก" เป็นลำคลองที่ช้างลากขง
จากป่าไผ่บนเขาสูงสู่ลำคลอง จัดแพลงมา
ออกแม่น้ำเจ้าพระยา จากการสำรวจชุมชน
เดิมของบ้านบางในคลองเชียงราก เรียกว่า
"บ้านปากอาด" และมีวัดร้างริมคลองสมัย
อยุธยาอยู่ท่ามกลางดงไม้ มีชื่อเรียกว่า "วัด
บางอ้าย" ลำน้ำเจ้าพระยาเดิมก่อนมีการขุด
คลองลัดเตร็ดใหญ่ (Ban Tret Yai) ที่สามโคก
ในสมัยพระเจ้าอยู่หัวทรงธรรมแห่งกรุงศรี-
อยุธยา ก็มีสวนอ้อมคดโค้งเข้าสู่ทุ่งหลวง
ทางด้านทิศตะวันออก ทุ่งหลวงจึงมีพื้นที่
เป็นที่ราบต่ำสลับกับทุ่งหญ้าและหนองบึงใน
ส่วนแนวลำคลองและชายฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา
ทางด้านตะวันออกจะหนาแน่นไปด้วยป่า
ละเมาะและป่าไผ่

สมันราชินีแห่งทุ่งรังสิต สมันเป็นสัตว์
จำพวกกวาง แบ่งเป็นพวกใหญ่ๆ คือ สมัน
หรือเนื้อสมัน กวางหรือกวางป่า ละมั่งหรือ
ละอง เนื้อทรายหรือทราย อีเก้งหรือนางเก้ง
และกระเจง สมันมีชื่อเรียกเป็นภาษาอังกฤษ
ว่า Schomburgk Deer จัดอยู่ในสกุล Ceruus

Schomburgki เป็นกวางที่มีเขาสวยงาม
มากที่สุดในโลกชนิดหนึ่ง ซึ่งในสมัยก่อนเคย
มีชุกชุมมากในลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา ทางทิศ
เหนือถึงจังหวัดพิจิตรและพิษณุโลก ทางทิศ
ตะวันตกมีอยู่ตามทุ่งที่ราบต่ำจังหวัดสุพรรณ-
บุรี ลงมาถึงจังหวัดกาญจนบุรี ทางทิศตะวัน
ออกมีไปจนถึงจังหวัดนครนายกและจังหวัด
ฉะเชิงเทรา ทางทิศใต้มีไปถึงจรดชายทะเล
ในสมัยอยุธยาและต้นกรุงรัตนโกสินทร์ สมัน
มีชุกชุมมากตามทุ่งหญ้าที่ราบต่ำ โดยเฉพาะ
"ทุ่งหลวง" อยู่บนไปกับเนื้อทราย เพราะว่า
เขาของสมันยาวและงดงามมาก บางกิ่ง
ยาวถึง ๒๐ นิ้วเศษ ปลายกิ่งแตกแขนงออก
เป็น ๒ แขนง ซึ่งไม่ปรากฏในกวางชนิดอื่นๆ
แยกเป็นกิ่งหน้าและกิ่งหลัง แต่ละกิ่งแยก
ออกเป็นสองกิ่งต่อไปเรื่อยๆ สองหรือสามชั้น
เขาสมันจึงดูมีกิ่งก้านมากคล้ายส้ม ด้วยเหตุ
นี้จึงมีชื่อเรียกสมันว่า "กวางเขาส้ม" เขาสมัน
ที่มีกิ่งมากที่สุดคู่หนึ่งเป็นของ นายแพทย์
บุญส่ง เลขะกุล มีเขาข้างขวาถึง ๒๑ กิ่งและ
เขาข้างซ้าย ๑๒ กิ่ง รวม ๓๓ กิ่ง รูปร่าง
ของสมันมีขนาดความสูง ๓-๔ ฟุต ขนยาว
เส้นหยาบ ขนเป็นสีน้ำตาลทั่วตัวไม่มีจุดเลย
มีสีค่อนข้างดำบนสันจมูกและช่วงบนทางที่
ค่อนข้างจางที่แก้ม ที่ใต้ท้อง ที่ใต้คาง และ
ใต้หาง ดร.เบรม (Brehm) ได้จัดบันทึกนิสัย
ของสมันไว้ว่า มันเป็นกวางที่สวยงาม การ
ยกหัวและการวางท่าทางของมันดูสง่างาม
ทำท่าย ถือตัว และเยอหยิ่ง กิริยาท่าทางดู
น่ารัก ช่างเล่น ร้องเสียงสั้นแต่เสียงสูงคล้ายๆ
กับเสียงเด็กร้องแทบตลอดฤดู



จากทุ่งหลวงมาสู่ทุ่งรังสิต ในสมัยรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ภาวะราคาข้าวไทยเริ่มปรับตัวสูงขึ้นตามลำดับทำให้เกิดความต้องการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกข้าวมากขึ้น ราษฎรต้องการที่ดินสูงขึ้นเป็นเงาตามตัว มีความต้องการบุกเบิกพัฒนาชุดคลองทุ่งหลวง ในปี พ.ศ. ๒๔๓๑

“โครงการรังสิต” ซึ่งเป็นโครงการที่สร้างระบบคลองขึ้นในฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยา เขตเมืองปทุมธานี ที่เรียกว่า “ทุ่งหลวง” ดำเนินการโดย “บริษัทชุดคลองและคูนาสยาม” โดยชุดคลองสายแรกตามหนังสืออนุญาตชุดคลองลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๓๓ เริ่มชุดที่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ที่ตำบลบ้านใหม่ เกาะใหญ่ แขวงเมืองปทุมธานี ไปถึงแม่น้ำนครนายก ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานชื่อคลองนี้ว่า “คลองรังสิตประยูรศักดิ์” ทุ่งหลวงในอดีตจึงกลายมาเป็น “ทุ่งรังสิต” และมีคลองรังสิตที่น้ำน้ำ ความชุ่มชื้นและผู้คนที่นี่หลังไหลเข้ามาตั้งบ้านเรือนทำนา ในระยะนี้เอง สมันได้ถูกล่าและถูกไล่ที่จนหมดที่อยู่อาศัยและสูญพันธุ์ไปในสมัยนี้เอง เนื่องจากเขากิ่งกั้นอันรุงรังมาก สมันจึงไม่สามารถจะวิ่งหรือเดินไปในป่ารกได้สะดวก เพราะเขาของมันเป็นไปเกี่ยวกับเถาวัลย์ หรือไปขัดกับกิ่งไม้ได้ง่าย ดังนั้นสมันจึงจำเป็นต้องอาศัยอยู่ตามทุ่งโล่งแจ้ง ชอบกินหญ้าตามริมบึงหนองหรือทุ่งที่ราบต่ำที่น้ำท่าบริบูรณ์ ผิดกับละมั่งซึ่งชอบอยู่ตามป่าโคก หรือป่าโปร่ง ป่าเต็งรังทั่วๆ ไป ในทุ่งหญ้ากว้างสมัน



จะซุกตัวนอนตามพงหญ้าหรือป่าละเมาะพอกันแดดร้อนในเวลากลางวัน และลุกขึ้นเที่ยวหาหญ้าและใบไม้กินในตอนเย็นแดดอ่อนๆ หากินไปเรื่อยๆ ในตอนกลางคืนจนถึงรุ่งเช้า จึงซุกตัวนอนตามพงหญ้าเพื่อหลบแดดต่อไป

๓. สมันหนีน้ำท่วมขึ้นไปอยู่บนที่ดอน ชาวบ้านพากันขี่ควายไปไล่ตีและแทงเอาอย่างง่ายดาย
๔. เขากวาง กรามจระเข้ หัวปลาหลด ทอก และมัดดาบ พบในลำน้ำเจ้าพระยาปากคลองเชียงราก
๕. พรานล่าเนื้อสมัน โดยวิธีเอาเขาสมันผูกหรือสวมกับศีรษะ แล้วไปล่อให้สมันเข้ามาหา



การไล่ล่าสมันในสมัยก่อนชาวบ้านชอบล่าสมันเอาเนื้อมากินและเอาเขามาทำด้ามขวาน การล่าโดยขุดหลุมตามทุ่งหญ้าที่สมันชอบออกหากินแล้วก็นั่งซุ่มอยู่ในหลุมคอยให้สมันหากินและเล็มหญ้าเข้ามาใกล้จึงยิงเอา อีกวิธีหนึ่งถ้าเป็นฤดูหนาวซึ่งเป็นฤดูผสมพันธุ์ พรานจะเอาเขาสมันมาตะไกวส่วนหลังของกิ่งต่างๆ กิ่งให้แบนทุกกิ่งเพื่อให้หน้าหนักเบาลง แล้วก็นำติดกับกรอบครอบศีรษะหรือใช้ผ้าผูกติดแล้วทำล๊ายๆ ล่อยๆ อยู่ที่พงหญ้าสูงๆ หรือชายป่าละเมาะ สมันตัวเมียที่ยังไม่มีคู่ พอเห็นปลายเขาก็มักจะเข้าใจผิดว่าเป็นสมันตัวผู้ก็เดินเข้ามาหา ส่วนสมันตัวผู้ถ้าเห็นเขาที่ทำล่อยๆ ก็มักจะเข้ามาต่อสู้อยู่เพราะเข้าใจว่าเป็นสมันตัวผู้ด้วยกัน เมื่อมันเข้ามาใกล้พรานก็จะยิงได้โดยง่าย การล่าสมันอีกวิธีหนึ่งก็คือ ถ้าเป็นฤดูฝนพอเกิดน้ำท่วมสมันก็หนีน้ำขึ้นไปอยู่รวมกันตามเนินหรือที่ดอน ชาวบ้านจะขี่ม้า หรือ ขี่ควาย หรือ นั่งเรือพายเข้าไปตีหรือแทงเอาได้ง่ายๆ นอกจากนี้ ก็มีการล่าโดยการส่องคบไฟยิงตอนกลางคืน การไล่ล่าด้วยสุนัขและด้วยวิธีอื่นๆ อีกมาก

หนังกวางเป็นสินค้าขายดีอันดับต้นๆ ของสมัยอยุธยา โดยมีแหล่งสินค้าจากดินแดนตอนในกรุงศรีอยุธยาบริเวณลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา หนังกวางเป็นที่ต้องการของชาวญี่ปุ่นซึ่งเป็นลูกค้ารายใหญ่ เพื่อนำไปเป็นวัตถุดิบในการทำเครื่องหนัง เสื้อหนัง ถุงมือของปืน ส่วนหนังกวางเนื้ออ่อนใช้สำหรับเช็ดเลนส์ ทำถุงเท้าเรียกว่า tabi และใช้

คลุมกล่องหรือหีบ ระหว่างปี พ.ศ. ๒๑๗๖-๒๒๐๖ บริษัทอินเดียตะวันออกของฮอลันดาส่งหนังกวางจากกรุงศรีอยุธยาไปที่ประเทศญี่ปุ่น ๑,๙๗๐,๑๒๔ ผืน และในปี พ.ศ. ๒๒๐๗-๒๒๓๗ ปริมาณส่งออกหนังกวางของบริษัทลดลงเหลือ ๑,๔๕๓,๐๐๐ ผืน เหตุผลส่วนหนึ่งมาจากที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าปราสาททองและสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ไม่ทรงให้บริษัทอินเดียตะวันออกของฮอลันดาผูกขาดหนังสัตว์ จะเห็นได้ว่าสัตว์พวกกวางและสมันนั้น ถูกไล่ล่าส่งเป็นสินค้าออกไปขายต่างประเทศจำนวนมาก โดยไม่มีการควบคุมจึงเป็นเหตุให้กวางและสมันสูญพันธุ์ไปจากโลกไปในอย่างรวดเร็วในสมัยต่อมา

สมันตัวสุดท้ายที่ตายในต่างแดนในปี พ.ศ. ๒๔๔๐ สมัยรัชกาลที่ ๕ พระราชวรินทร์เจ้าเมืองสระบุรีจับลูกกวางได้ที่แก่งคอย ลูกกวางตัวเล็กยังไม่มีเขา พระราชวรินทร์เข้าใจว่าเป็นลูกกวางธรรมดา จึงยกให้ มร. พาสโมร์ ซึ่งต่อมายกให้ มร. เบทเก ผู้อำนวยการรถไฟชาวเยอรมัน เอาลูกกวางนั้นไปให้สวนสัตว์ที่ฮัมบูร์ก เมื่อมันโตขึ้นมาเขาขึ้นจึงรู้ว่าไม่ใช่ลูกกวางธรรมดา แต่เป็นสมันที่กำลังจะสูญพันธุ์ จึงเกิดแตกตื่นกันในหมู่นักวิทยาศาสตร์และพิพิธภัณฑสถานทั่วโลก หลังจากนั้นก็มีกระแสคนนักค้นคว้ามาเที่ยวหาสมันเพื่อนำไปเลี้ยงอีกหลายคน แต่ก็ได้ผล สมันตัวสุดท้ายในประเทศไทย หนีตายปนเปรมไปกับฝูงละอองละมั่งมาทางจังหวัดกาญจนบุรี และได้ถูก ส.ต.ต.เลียน ยิงตายในปี พ.ศ. ๒๔๗๕

ราชินีแห่งทุ่งรังสิต กวางที่สวยงามเชิดหน้าวางท่าสง่างามทำท่ายแลเต็มไปด้วยการถือตัวเย่อหยิ่ง กิริยาท่าทางน่ารักไม่มีกวางชนิดไหนที่อื่นใดในโลก ได้สูญพันธุ์ไปพร้อมกับการได้มาของการแปลงป่าให้เป็นนา แปลงนาให้เป็นเมืองข้าว แปลงเมืองข้าวให้เป็นเมืองอุตสาหกรรมและที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน

Schomburgk's Deer: Queen of Rangsit Grassy Plain

Tung Luang - a grassy plain on the East of Chao Phraya River - used to be home of a variety of wild animals and antelopes. The plain was shown in an ancient map drawn by Francois Valentijn in the Ayuthaya period. Schomburgk's Deer or Saman - an extinct deer - was once roaming this vast, glassy plain.

เอกสารอ้างอิง

- สารานุกรมไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ตอนที่ ๒๔ กวาง-กวางดั่ง ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๙๙.
- ๑๐๐ ปี เมืองธัญบุรี ๒๕๔๕ ที่ระลึกเนื่องในโอกาสครบรอบ ๑๐๐ ปี เมืองธัญบุรี ๑๓ มีนาคม ๒๕๔๕.
- ดร.วรางคณา พิพัทธ์สุขกิจ, หนังกวาง ไม้ฝาง ช้าง ของป่า การค้าอยุธยาสมัยพุทธศตวรรษที่ ๒๒-๒๓ สำนักพิมพ์เมืองโบราณ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐.

วิวัฒน์ วงศ์ศุภไทย

นักเขียนบทความสารคดีประวัติศาสตร์โบราณคดีประเพณีวัฒนธรรม ศิลปินดีเด่นจังหวัดปทุมธานี สาขาวรรณศิลป์ ศิลปินร่วมสมัยกระทรวงวัฒนธรรม







มอบขอบข่าย ปันน้ำใจ อุ่นใจรัก

วิสุทธจิตร วาณิชสมบัติ

หลังจากที่รัฐบาลได้ร่วมลงนามในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กแห่งสหประชาชาติ เมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๓๕ เด็กๆ จำนวนมากในประเทศไทย มีชีวิตที่ดีขึ้นมากจากการปรับปรุงปัญหาลำคัญด้านต่างๆ เกี่ยวกับเด็ก แต่ถึงกระนั้นประเทศไทยก็ยังคงประสบกับปัญหาของเด็ก และเยาวชน ที่เกิดตามมาจากการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในช่วงสิบปีที่ผ่านมา อาทิ ปัญหาการระบาดของเชื้อเอชไอวี ปัญหาความต้องการยาต้านไวรัสของเด็กจำนวนประมาณ ๒๐๐-๓๐๐ คน ที่เกิดมาพร้อมกับเชื้อเอชไอวีในแต่ละปี ปัญหาการล่มสลายของระบบครอบครัวแบบดั้งเดิม และปัญหาอัตราการตายของเด็กที่เพิ่มสูงขึ้น เหล่านี้ ยังคงมีอยู่ต่อไป

เป็นที่ตระหนักกันดีว่า เยาวชน คืออนาคตของชาติ ปัญหาเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนที่ขาดโอกาสในสังคมเหล่านี้ จึงถือเป็นภาระหน้าที่สำคัญของคนไทยทุกคนไม่ว่าจะเป็นรัฐบาล หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน องค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศ องค์กรพัฒนาเอกชน ฯลฯ และปัจเจกบุคคล ในการร่วมมือร่วมใจกันแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยทุกวิถีทาง ในทุกโอกาสเท่าที่จะทำได้ มูลนิธิส่งเสริมการพัฒนามนุษย์ (The Human Development Foundation - HDF) หรือที่รู้จักกันในนาม **ศูนย์เมอร์ซี** (The Mercy Centre) ก็เป็นองค์กรเอกชนอีกแห่งหนึ่ง ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อเข้ามามีส่วนช่วยในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

มูลนิธิส่งเสริมการพัฒนามนุษย์ (ศูนย์เมอร์ซี) ก่อตั้งขึ้นในรูปขององค์กรเอกชนสาธารณกุศลไม่แสวงผลกำไร เมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๑๕ โดย บาทหลวงโจเซฟ เอช. ไมเออร์ หรือคุณพ่อไมเออร์ ประธานดำเนินการของมูลนิธิฯ เพื่อช่วยเหลือผู้ยากไร้ในรูปแบบต่างๆ ในปีพุทธศักราช ๒๕๑๗ มูลนิธิส่งเสริมการพัฒนามนุษย์ได้ร่วมกับเจ้าอาวาสวัดสะพาน คลองเตย กรุงเทพมหานคร เปิดโครงการ “โรงเรียนวันละบาท” เพื่อการศึกษาระดับปฐมวัยในชุมชนแออัดขึ้นในบริเวณใกล้กับโรงฆ่าสัตว์ในชุมชนคลองเตย ซึ่งการศึกษาสำหรับเด็กในชุมชนแออัดขณะนั้น ถูกมองว่าเป็นสิ่งที่ฟุ่มเฟือย และเป็นสิ่งที่พวกเขาไม่สามารถรับผิดชอบค่าใช้จ่ายได้

อย่างไรก็ดี หลังจากเปิดโรงเรียนแห่งนี้ขึ้นแล้ว ผู้ปกครองเริ่มเปลี่ยนความคิดและส่งบุตรหลานมาเรียนหนังสือกันมากขึ้น ปัจจุบัน มูลนิธิฯ มีโรงเรียนในความดูแลรวมทั้งสิ้นถึง ๓๓ แห่ง ทุกวันนี้ เด็กเกือบทุกคนในชุมชนใกล้เคียง มีโอกาสได้เรียนหนังสือ และเด็กยากจนจำนวนกว่า ๓๕,๐๐๐ คน ซึ่งจบการศึกษาไปในระบบโรงเรียนเมอร์ซี ที่ถือว่าเป็นระบบการศึกษานานาชาติใหญ่นั้น มีโอกาสได้ศึกษาต่อในระดับประถมและมัธยมศึกษาเกือบทั้งหมด

ที่ศูนย์เมอร์ซี เด็กๆ จำนวนกว่า ๒๐๐ คน อายุระหว่าง ๓-๑๔ ปี อาศัยอยู่ในบ้านพัก ๖ แห่ง ทั้งในและรอบๆ บริเวณศูนย์ฯ เป็นบ้านพักสำหรับผู้ยากไร้และประสบปัญหา กลุ่มต่างๆ ได้แก่ บ้านพักสำหรับเด็กเร่ร่อน เด็กกำพร้า เด็กที่ถูกทารุณกรรมและล่วงละเมิดทางเพศ เด็กที่ส่งมาจากสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก ฯลฯ บ้านพักสำหรับแม่และเด็กที่ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ นอกจากนี้ยังมีศูนย์ฟื้นฟูสุขภาพผู้ติดเชื้อ โรงเรียนอนุบาลที่สามารถรองรับนักเรียนได้ประมาณ ๕๐๐ คน สถานที่ชุมนุมพบปะของชุมชน สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และสนามเด็กเล่น

คุณพ่อไมเออร์ กล่าวว่า "ประเทศใดก็ตาม จะเจริญก้าวหน้าก็ด้วยการศึกษา แต่การศึกษายังคงเป็นปัญหาในประเทศไทย เราจึงต้องต่อสู้เพื่อการศึกษา เพื่อให้คนไทยทุกคนได้มีโอกาส เราล่าช้ากว่าประเทศที่เจริญอื่นๆ มาก พ่อบอกกับเด็กๆ ของเราว่า ไม่ว่าฝนจะตก พ่อจะเฝ้าแม่ แม่จะเล่นไฟ เด็กไม่มีรองเท้าใส่ ไม่มีอะไรจะกิน ก็ต้องมาเรียน ที่ศูนย์ฯ มีเด็กที่ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์กว่า ๖๐ คนแล้ว เราช่วยให้พวกเขาได้มีโอกาสเรียนหนังสือ เด็กที่ยากจน มีมด้อยหรือพ่อแม่ติดคุก ที่มักอยู่ในชุมชนแออัด เรายังต้องให้ความสำคัญให้มาก คนไทยส่วนมากก็เล็งเห็นถึงความสำคัญเรื่องการสนับสนุนให้เด็กที่ขาดโอกาสได้เล่าเรียน จะเห็นได้ว่าเงินสนับสนุนส่วนใหญ่ที่เราได้รับเกือบครึ่งหนึ่งมาจากชาวไทยเอง และรางวัลที่มูลนิธิฯ ได้รับ ก็เพราะสังคมไทยเห็นด้วยกับการสนับสนุนการศึกษา ต้องขอชื่นชมเอ็กซ์คอนโมบิล และเอสโซ่ประเทศไทย ที่มีบทบาทในการให้การสนับสนุนการศึกษาในประเทศ นับตั้งแต่การที่ส่งเจ้าหน้าที่ผู้ใหญ่ของเราไปศึกษาอบรมในต่างประเทศ และขอขอบคุณสำหรับการจัดกิจกรรมเพื่อเด็กๆ ในวันแม่นี้" คุณพ่อโจเซฟ ไมเออร์ ผู้ก่อตั้งศูนย์เมอร์ซี และประธานดำเนินการมูลนิธิส่งเสริมการพัฒนาบุคคล กล่าวถึงกิจกรรมที่ชาวเอสโซ่จัดขึ้นเพื่อมอบของขวัญ แบ่งปันความรัก ความอบอุ่น ให้แก่เด็กๆ ของศูนย์เมอร์ซี เนื่องในโอกาสวันแม่ ซึ่งจัดขึ้นที่สโมสรพนักงานเอสโซ่ ชั้น ๑๒ อาคารเอสโซ่ทาวเวอร์ ถนนพระราม ๔ กรุงเทพมหานคร



"เอสโซ่ได้สรรหาบุคลากรที่มีความเหมาะสมจากองค์กรที่ทำประโยชน์ให้แก่สังคมไทย ส่งไปศึกษาดูงานที่วอชิงตัน ดีซี สหรัฐอเมริกา เป็นเวลานาน ๑ เดือน ในโครงการ GWIM (Global Women Initiative Management) ซึ่งมุ่งที่จะเพิ่มศักยภาพของสตรีทั่วโลก ให้นำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับ มาพัฒนาสังคมไทย ผ่านงานในหน้าที่ที่ตนทำอยู่" คุณอิศรา สุนทรวิภาต ที่ปรึกษาประจำสาขาสัมพันธ์ บริษัท เอสโซ่ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) เล่าถึงเหตุผลที่บริษัทให้การสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ของศูนย์เมอร์ซี มูลนิธิส่งเสริมการพัฒนาบุคคลมาอย่างต่อเนื่อง

"ผมมีหน้าที่รับผิดชอบในด้านกิจกรรมเพื่อสังคมของบริษัท และคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องเห็นชอบที่จะให้บุคลากรจากศูนย์เมอร์ซีได้รับโอกาสนี้ จากผลงานดีเด่น ความเพียรพยายาม และความสำเร็จจากการที่ศูนย์ฯ และมูลนิธิฯ ได้ทำเพื่อการศึกษาของเด็กขาดโอกาสในสังคมตลอดระยะเวลา ๓๐ ปีที่ผ่านมา"

คุณอิศรา กล่าวต่อไปถึงกิจกรรมที่จัดเพื่อเด็กๆ ครั้งนี้ว่า "สำหรับกิจกรรมเนื่องในวันแม่ ทางฝ่ายประชาสัมพันธ์โดยคุณมงคลนิมิตร เอื้อเชิดกุล ผู้จัดการประชาสัมพันธ์และสโมสรพนักงานเอสโซ่ โดย คุณวิโรจน์ ชุตินารา นายกลีสโมสรพนักงานเอสโซ่ และคณะกรรมการ พร้อมด้วยพนักงานทั้งชายหญิงของบริษัทเอสโซ่ และบริษัทในเครือเอ็กซ์คอนโมบิลในประเทศไทย ได้ร่วมกันจัดขึ้น เพื่อให้เด็กๆ ได้รู้สึกและรับรู้ พวกเขาไม่ได้ถูกทอดทิ้งให้อยู่อย่างโดดเดี่ยว เฉพาะในสังคมของตนเท่านั้น แต่ยังมีคนภายนอกที่พร้อมจะยอมรับและมอบความรัก ความอบอุ่นให้เขาอยู่อีกไม่น้อยในสังคมนี้ อย่างเช่นพวกเราชาวเอสโซ่ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสังคมภายนอกของเด็กๆ ที่มองเห็นความสำคัญของความต้องการทางกายและทางจิตใจที่เด็กๆ ยังขาดอยู่ ได้พร้อมใจกันเลี้ยงอาหารกลางวัน มอบของขวัญ และเงินสนับสนุนจำนวนหนึ่งให้แก่เด็กๆ แทนความรัก ความเอาใจใส่ ความอบอุ่นเนื่องในโอกาสวันแม่ปีนี้ครับ"



หลังจากคุณพ่อไมเออร์ได้เล่าประวัติความเป็นมาของศูนย์เมอร์ซี คุณแดเนียล อี. ไลออนส์ ประธานกรรมการและกรรมการผู้จัดการบริษัท เอสโซ่ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) ได้มอบเงินจำนวน ๓๖,๐๐๐ บาท ในนามของบริษัทฯ จากนั้น คุณวิโรจน์ ชูตินาราย นายกลีสรรพงานเอสโซ่ และคุณบุษยา กฤตยารัตน์ ผู้จัดการสโมสรร่วมกันมอบเงินจำนวน ๓๖,๐๐๐ บาท ซึ่งเป็นเงินรายได้จากการจัดงานอาหารกลางวันการกุศล (Charity Food Fair) ของสโมสรรพงานฯ ให้แก่คุณพ่อไมเออร์ แล้วคุณพ่อและคุณแม่ชาวเอสโซ่แต่ละคน ก็มอบของขวัญ เป็นตุ๊กตาขนม เครื่องเขียน แปรงสีฟัน และยาสีฟันให้แก่เด็กๆ ในโอกาสเดียวกันนั่นเอง เด็กๆ ก็ได้มอบบัตรอวยพรวันแม่ที่ตนเตรียมจัดทำมาให้แก่คุณพ่อคุณแม่ทั้งหลายผู้แทนเด็กๆ กล่าวขอบคุณ ก่อนที่เด็กๆ จะร่วมกันร้องเพลงเพื่อแสดงความขอบคุณอีกครั้งหนึ่ง แล้วคุณพ่อคุณแม่ชาวเอสโซ่ ก็ได้ใช้เวลานั้น เฝ้าพูดคุย เอาใจใส่ดูแลระหว่างที่เด็กๆ รับประทานอาหารกลางวันกันอย่างเอร็ดอร่อยและมีความสุข

คุณมงคลนิมิตร เอื้อเชิดกุล ผู้จัดการฝ่ายประชาสัมพันธ์ กล่าวถึงความพอใจในความสำเร็จของกิจกรรมเพื่อเด็กๆ ครั้งนี้ว่า "เด็กที่มาในวันนี้อยู่ในชุมชนที่อยู่ใกล้กับบริษัทนี้เองครับ กิจกรรมนี้ นอกเหนือจากการสนับสนุนด้านการเงิน ซึ่งจะช่วยเด็กๆ ได้ประโยชน์ทางกายแล้ว ก็น่าจะช่วยทางด้านจิตใจของเด็กมากขึ้นไปอีก ด้วยการให้ความรัก ความอบอุ่น และความเอาใจใส่จากพนักงานของเรา การให้ความสำคัญและแสดงออกว่าเราตระหนักในคุณค่าของพวกเขา เด็กๆ ทุกคนที่มา น่ารัก ว่องไว เป็นระเบียบเรียบร้อย แม้จะเป็นเด็กเล็ก และมากันเป็นจำนวนมากก็ตาม แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการดูแลจัดการของบุคลากร และสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิผลของการดำเนินงานของศูนย์เมอร์ซีด้วย"

คุณวิโรจน์ นายกลีสรรพ กล่าวว่ "บทบาทหน้าที่สำคัญอย่างหนึ่งของสโมสรร่วมคือการจัดกิจกรรมเพื่อสังคม โดยให้พนักงานมีส่วนร่วม กิจกรรมครั้งนี้ เป็นการจัดในสำนักงานของเราเอง ต่างจากที่เราเคยจัดเป็นประจำในต่างจังหวัด และเป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่จัดร่วมกับฝ่ายประชาสัมพันธ์เพื่อสนับสนุนการศึกษาและสร้างเสริมคุณภาพชีวิตให้แก่เด็กๆ ในศูนย์เมอร์ซีที่ตั้งอยู่ในชุมชนของเรา เด็กๆ ที่นี้ต้องเผชิญกับปัญหาในครอบครัวและทางสังคม มีความบอบช้ำทั้งทางกายและจิตใจ และยังขาดโอกาสในหลายๆ ด้าน แม้ว่ากิจกรรมครั้งนี้ จะดำเนินไปในช่วงเวลาสั้นๆ แต่ก็เชื่อว่า จะมีคุณค่าทางใจต่อเด็กๆ ผมมองเห็นได้จากประกายตา และรอยยิ้มอย่างมีความสุขของเด็กๆ ครับ"

คุณนิตยา ปัคเคยะกา เจ้าหน้าที่ของ ศูนย์เมอร์ซี่ หรือ "พี่ต่าย" ของน้องๆ บอกถึง ความรู้สึกแทนเหล่าเด็กๆ ว่า

"รู้สึกดีใจที่เอสโซเห็นคุณค่าของเด็กๆ.... ที่จริงเราเป็นเพื่อนบ้านใกล้เรือนเคียงกัน แค่เดินข้ามถนนมาเท่านั้นเอง งานนี้ไม่ใช่ครั้งแรกที่เอสโซสนับสนุน เพราะมีน้อง ๒ คนได้ไปอบรมที่เมืองนอกเพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพการทำงานมาก่อนหน้านี้แล้ว แต่ก็ได้คะแนนว่าเป็นครั้งแรกที่เด็กๆ ได้ออกมานอกสถานที่ ได้มาที่ตึกใหญ่ๆ ได้รับแจกของขวัญ ได้พบเจอคนอื่นๆ นอกจากพ่อแม่ที่บ้าน หรือคนที่ศูนย์ฯ ได้รับความรักความเอาใจใส่จากคนภายนอก เด็กๆ ที่มาวันนี้

ฟังคุณพ่อไมเออร์พูดถึงการดำเนินงานของศูนย์ฯ เห็นว่าเป็นกิจกรรมที่ดี มีประโยชน์ และผมเองก็เห็นด้วยกับแนวคิดในเรื่องการศึกษาของศูนย์ฯ จึงขอมอบเงินสนับสนุนด้วยครับ"

คุณลลิตาวัลย์ เตชานุกุลชัย ผู้จัดการโครงการศูนย์สนับสนุนการปฏิบัติงานค้าปลีกภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก คุณแม่เอสโซของหนูน้อยคนหนึ่ง ให้ความคิดเห็นว่า "กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่ดี เพราะเป็นโอกาสให้พนักงานมีส่วนร่วมเพื่อทำประโยชน์แก่สังคมและชุมชน พนักงานของเราชอบทำบุญและบำเพ็ญประโยชน์กันอยู่แล้ว...ที่สำคัญ คือเด็กๆ มาหาเราถึงที่ทำงานเลย ตามปกติ ก็เคยไปร่วมทำกิจกรรมที่สโมสรจัดในวันเสาร์-

โอกาสอันดี ที่พนักงานเอสโซได้ร่วมใจกันจัดกิจกรรมดังกล่าว เป็นการให้ความสำคัญ ความรัก และความอบอุ่นแก่เด็ก ซึ่งเป็นอนาคตของชาติ ทั้งยังช่วยสร้างเสริมและจรรโลงคุณค่าของสถาบันครอบครัว ให้ยืนยงคงอยู่คู่สังคมไทยสืบไปด้วย

ขอขอบคุณ

องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย

มูลนิธิส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพ (ศูนย์เมอร์ซี่)

ข้อมูลอ้างอิงจาก

<http://www.unicef.org/thailand/>

<http://www.mercycentre.org>



ไม่ใช่เฉพาะเด็กในชุมชน แต่ยังมีเด็กกำพร้าเด็กติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ ซึ่งพักอยู่ที่ศูนย์ฯ ด้วย ขอขอบคุณเอสโซที่ให้โอกาสดีๆ แก่ น้องๆ วันนี้ มีผู้มาร่วมงานมากมายทำให้เห็นว่าพนักงานเอสโซให้ความสำคัญกับเด็กๆ มาก เด็กๆ เองก็ดีใจนะ และมีความสุขมากๆ เลย มีคุณแม่คุณแม่ และพี่ๆ เอาใจใส่ดูแลเป็นอย่างดี ได้ของขวัญกลับไป โดยเด็กๆ เองก็ได้เตรียมทำการ์ด และมีดอกมะลิมาให้คุณแม่ของเขาในวันนี้ด้วย ดิฉันรู้สึกดีใจและภูมิใจมากค่ะ...."

ในกิจกรรมดังกล่าว มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่สนใจ ร่วมมอบเงินสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์ฯ อีกเป็นจำนวนมาก รวมถึง ดร.บูรณวงศ์ เสาวพฤกษ์ กรรมการและผู้จัดการฝ่ายบัญชี บริษัท เอ็กซอนโมบิล จำกัด ด้วย ดร. บูรณวงศ์ กล่าวว่า "ตามปกติผมชอบทำบุญอยู่แล้ว พอได้มาร่วมงาน ได้

อาทิตย์อยู่แล้ว แต่พอมาจัดที่นี่ พนักงานก็สามารถมาร่วมงานกันได้เยอะ และเข้ากับโอกาสวันแม่ด้วย...."

การสนับสนุนกิจกรรมที่ดีมีคุณค่าต่อสังคมต่างๆ ของศูนย์เมอร์ซี่ มูลนิธิส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพ ซึ่งเอสโซได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กิจกรรมล่าสุด คือ กิจกรรม "มอบของขวัญ ปันน้ำใจอุ่นไอรัก" นี้ นับว่าสอดคล้องกับเจตนารมณ์และเป้าหมายของงานกิจกรรมเพื่อสังคมของบริษัท เพราะนอกจากจะแสดงออกถึงความสำนึกในหน้าที่รับผิดชอบที่บริษัทในฐานะขององค์กรพลเมืองดี ฟังมีต่อสังคมต่อชุมชน และแสดงออกถึงความตระหนักในความสำคัญและคุณค่าของการจัดงาน "วันแม่" เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ๑๒ สิงหาคมแล้ว ยังถือเป็น

วิสุทธิจิตรา วานิชสมบัติ

จบการศึกษาปริญญาตรีจากคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปริญญาโทสาขา Broadcasting (TV Production) จาก Boston University ประเทศสหรัฐอเมริกา

เคยเป็นบรรณาธิการวารสาร "ความรู้คือประทับ"

ปัจจุบัน นักเขียน-นักแปลอิสระ และกรรมการตัดสินรางวัลโทรทัศน์ทองคำ









With Love.....

From Mom & Dad

Esso.(Thailand) Public Company Limited and ExxonMobil affiliates in Thailand celebrated H.M. the Queen's Birthday & Mother's Day with an impressive activity for almost 100 needy primary school children from The Mercy Centre (The Human Development Foundation). The activity was called 'With Love.....From Mom & Dad.' The event was held on August 8, 2008 at Esso Club by Public Affairs Department.

Love, smiles and hugs filled the air on that day. Employees of ExxonMobil affiliates in Thailand gave gifts like dolls, teddy bears, sweets and candies, stationery, etc. to the children.

A non-profit organization founded by Father Joseph H. Maier, the Human Development Foundation aims at improving the quality of lives of people in many slums of Bangkok.



ปัทมภา: พลังงาน

พลังแห่งเทคโนโลยี
สู่อนาคตที่สดใส



แปลและเรียบเรียงโดย
วาสนา ประสิทธิ์จุตระกูล

จาก Power of technology makes future a reality
ใน The Lamp No. 1/2008



รถยนต์ไฮบริดวิ่งโดยใช้มอเตอร์ซึ่งใช้เชื้อเพลิงทางเลือก โดยทั่วไปคือ น้ำมันเบนซิน และไฟฟ้า จิม แฮริส (Jim Harris) รองประธานอาวุโส บริษัท เอ็กซอนโมบิลเคมี ให้ความเห็นว่า "ปัญหาก็คือ จะผลิตฟิล์มที่เป็นตัวกันในแบตเตอรี่สำหรับรถประเภทนี้ ซึ่งจะต้องทำงานอย่างปลอดภัยและเชื่อถือได้ แม้ในขณะที่รถวิ่งในที่อุณหภูมิสูงได้อย่างไร?"

บริษัท พบคำตอบกับปัญหานี้ โดยการผสมผสานระหว่างผลิตภัณฑ์ใหม่และกระบวนการทางเทคโนโลยี ที่ห้องทดลองใน

ยี่งจำตอนที่โทรศัพท์มือถือมีขนาดเท่าก้อนอิฐและดูเหมือนจะหนักเกินกว่าที่จะหิ้วไปได้หรือเปล่า? สิ่ง чтоช่วยให้โทรศัพท์มือถือมีขนาดเล็กลงในปัจจุบันก็คือ การผลิตแบตเตอรี่ลิเทียม-ไอออน ซึ่งเป็นแหล่งพลังงานที่มีขนาดบางลงได้เป็นผลสำเร็จในปี ค.ศ. ๑๙๙๑ ปัจจุบันนี้ แบตเตอรี่ขนาดเล็กที่ให้พลังงานสูงเป็นส่วนประกอบของอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัยมากมาย อาทิ โทรศัพท์มือถือ เครื่องเล่น MP3 โน้ตบุ๊ก ถ้าเพียงแต่แบตเตอรี่ขนาดเล็กเหล่านี้จะใช้ได้กับสิ่งที่มีขนาดใหญ่ และใช้พลังงานมากๆ อย่างเช่นรถยนต์ก็จะดีไม่น้อย

อีกไม่นาน สิ่งที่ถูกกล่าวไปแล้วก็อาจเกิดขึ้นได้ เนื่องจากการพัฒนาค้นคว้าซึ่งบริษัท เอ็กซอนโมบิลเคมี และบริษัทในเครือที่ประเทศญี่ปุ่น ชื่อ บริษัท Tonen Chemical ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการนำแบตเตอรี่ลิเทียม-ไอออน สู่ตลาดเมื่อสองทศวรรษที่แล้ว ทั้งสองบริษัทได้ร่วมกันพัฒนา ตัวกัน (separator) ซึ่งเป็นส่วนประกอบที่สำคัญในแบตเตอรี่ชนิดนี้ที่ช่วยเพิ่มกำลังและประสิทธิภาพของรถยนต์ไฮบริด และรถไฟฟ้า ในเดือนธันวาคม ค.ศ. ๒๐๐๗ เอ็กซอนโมบิล ได้เปิดตัวนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีที่ งานชุมนุมยานยนต์ไฟฟ้า (Electric Vehicle Symposium) ที่เมือง Anaheim มลรัฐแคลิฟอร์เนีย ซึ่งจัดแสดงรถไฮบริด รถไฟฟ้า และรถเซลล์เชื้อเพลิง เป็นประจำทุกปี

▲ แฝบฟิล์มกัน (separator film)
ของเอ็กซอนโมบิลเป็นส่วนประกอบ
ของแบตเตอรี่ที่ใช้กับ
รถไฟฟ้ารุ่น Maya 300

ฟิล์มโพลีเมอร์พิเศษ
ที่ใช้ในแบตเตอรี่ลิเทียม-ไอออน
ในรถไฟฟ้าและรถไฮบริด
เป็นผลมาจากการค้นคว้าของ
เอ็กซอนโมบิลเคมีและ
Tonen Chemical



แผ่นฟิล์มกันมีบทบาทสำคัญ

ในการผลิตแบตเตอรี่ลิเทียม-ไอออน แผ่นฟิล์มกัน เป็นส่วนประกอบภายในที่สำคัญ ซึ่งทำหน้าที่กั้นอิเล็กโทรดบวกและลบออกจากกัน เพื่อป้องกันไฟฟ้าลัดวงจร รวมทั้งจัดกระแสไฟฟ้าของแบตเตอรี่เมื่อเวลาที่เกิดความร้อนมากเกินไป

รถยนต์ไฮบริดและรถไฟฟ้าในปัจจุบัน ส่วนใหญ่ ยังคงใช้แบตเตอรี่ที่มีนิเกิลเป็นส่วนประกอบ เป็นโลหะหนักเป็นส่วนประกอบ ขนาดและน้ำหนักของรถทั้งสองแบบนี้สามารถลดลงได้ ในขณะที่ประสิทธิภาพก็เพิ่มมากขึ้น ถ้าเปลี่ยนมาใช้แบตเตอรี่ลิเทียม-ไอออน

ในปี ค.ศ. ๒๐๐๔ เอ็กซอนโมบิล ได้ตัดสินใจที่จะพัฒนาเทคโนโลยีแบตเตอรี่ของรถยนต์ไฮบริด และ รถไฟฟ้าอย่างเร่งด่วน

เมืองเบย์ทาวน์ มลรัฐเท็กซัส เอ็กซอนโมบิลเคมี ใช้ประสบการณ์ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ของบริษัทในการพัฒนาโพลีเมอร์ทนความร้อนสูง ในขณะที่ Tonen Chemical ปรับปรุงกระบวนการผลิตฟิล์ม ซึ่งผสมโพลีเมอร์หลายชนิด ทำให้ฟิล์มที่ได้มีความบางมากกว่าเส้นผมและมีรูพรุนมากมาย ความร่วมมือของหน่วยงานทั้งสองก็คือ ลิขสิทธิ์ฟิล์มตัวกัน ซึ่งไม่เพียงแต่เพิ่มความปลอดภัยและเชื่อถือได้ แต่ยังเพิ่มกระแสไฟฟ้าทำให้แบตเตอรี่ใช้งานได้นานขึ้น นอกจากนี้ ยังสามารถออกแบบฟิล์มตัวกันนี้ตามข้อกำหนดของบริษัทผู้ผลิตแบตเตอรี่แต่ละราย

"เป็นเรื่องน่าตื่นเต้นที่เราสามารถพัฒนาฟิล์มที่ช่วยให้แบตเตอรี่ลิเทียม-ไอออนมีขนาดเล็ก น้ำหนักเบา ทำให้ (รถ) มีกำลังสูงและวิ่งได้ปลอดภัย" แพท แบรินท์ (Pat Brant) กล่าว ในฐานะหัวหน้านักวิทยาศาสตร์กลุ่มผลิตภัณฑ์โพลีเมอร์



การผลิตแผ่นฟิล์มเพื่อตอบสนองความต้องการ

มีการผลิตแผ่นฟิล์มกันชนชนิดใหม่นี้แล้วที่โรงงานเคมีของ Tonen Chemical ที่เมืองนาสุ ประเทศญี่ปุ่น "เราได้ส่งตัวอย่างผลิตภัณฑ์ให้ผู้ผลิตแบตเตอรี่และห้องทดลองอิสระหลายรายได้ทดลองใช้ นอกจากนี้ เรายังช่วยพวกเขาทำการประเมินความเป็นไปได้ในเชิงพาณิชย์" แอนดรู มาลกิน (Andrew Malkin) กล่าว มร. มาลกิน เป็นประธานของหน่วยงาน Tonen Specialty Separators ในฐานะ ผู้ผลิตฟิล์มกันชนที่ใหญ่เป็นอันดับ

สองของโลก บริษัท Tonen Chemical มีศักยภาพที่จะเพิ่มการผลิตฟิล์มกันชนชนิดใหม่นี้เพื่อตอบสนองความต้องการที่เพิ่มมากขึ้น บริษัทฯ กำลังพิจารณาสร้างโรงงานผลิตฟิล์มกันชนแห่งที่สองที่เมืองกุมิ ประเทศเกาหลีใต้เพื่อตอบสนองความต้องการในระยะยาวที่เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ ยังมีการวางแผนที่จะสร้างศูนย์ทดสอบของรัฐขึ้นเพื่อประเมินประสิทธิภาพการใช้แบตเตอรี่ชนิดกึ่งตัวนำในรถไฮบริดและการใช้ประเภทอื่นๆ

มร. แฮริส ทำนายว่ารถไฮบริด รถไฟฟ้า รถบรรทุกขนาดเบา จะสามารถใช้แบตเตอรี่ลิเทียม-อิกอนภายในสองปีข้างหน้า "เราได้เห็นการเปิดตัวรถไฟฟ้าพลังแบตเตอรี่ลิเทียม-อิกอนที่ใช้ฟิล์มกันชนของแอ็กซอนโมบิลแล้ว ในเดือนมกราคม บริษัท

Electrovaya ได้เปิดตัวรถยนต์ Maya-300 รถยนต์ความเร็วต่ำซึ่งสามารถเร่งความเร็วได้ถึง ๑๒๐ ไมล์ ต่อชั่วโมง ออกแบบมาเพื่อการขับขี่ในเมือง"

แอ็กซอนโมบิล ได้ทุ่มเทมานานแล้วในการพัฒนาประสิทธิภาพการใช้พลังงาน รวมทั้งการลดค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานในโรงงาน โรงงานเคมีและหน่วยงานต่างๆ ของบริษัทที่มีอยู่ทั่วโลก โดยใช้เทคโนโลยีและโดยการพัฒนาปฏิบัติการต่างๆ ผลิตภัณฑ์หล่อลื่นและผลิตภัณฑ์พิเศษของแอ็กซอนโมบิลได้รับการออกแบบมาเพื่อช่วยให้เครื่องยนต์ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นรวมทั้งปล่อยก๊าซน้อยลง การผลิตและจำหน่ายฟิล์มชนิดพิเศษสำหรับรถไฮบริด ก็เป็นหนึ่งในการพัฒนาครั้งนี้ของเรา



รถยนต์รุ่น Maya 300 ของบริษัท Electrovaya
บนถนนในเมืองโฮบรอนโค
ออกแบบมาสำหรับขับในเมือง

"การวิจัยและพัฒนาต่างๆ ของเรามีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของยานยนต์" มร. แอริส กล่าว "เรายังคงทำงานร่วมกับผู้ผลิตรถยนต์และผู้ผลิตเครื่องยนต์เพื่อพัฒนาเครื่องยนต์และเชื้อเพลิงที่ก้าวหน้า"

ปีที่แล้ว (ค.ศ. ๒๐๐๗) เอ็กซอนโมบิลได้เปิดตัวเส้นใยสังเคราะห์ที่ประกอบกันเป็นยางรถยนต์ ซึ่งทำให้ยางมีน้ำหนักเบาขึ้นและช่วยรักษาระดับลมยาง คุณสมบัติทั้งสองช่วยให้รถกินน้ำมันน้อยลง บริษัทกำลังพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ในการพัฒนาเครื่องยนต์สันดาปภายในให้มีประสิทธิภาพดีขึ้นร้อยละ ๓๐ รวมทั้งกำลังพัฒนาระบบกักเก็บไฮโดรเจนซึ่งสามารถใช้กับรถยนต์เซลล์เชื้อเพลิงซึ่งช่วยพัฒนาการใช้เชื้อเพลิงขึ้นถึงร้อยละ ๘๐ และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้ร้อยละ ๔๕ เมื่อเทียบกับรถยนต์ที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบัน

ความพยายามในการเพิ่มประสิทธิภาพและลดการปล่อยก๊าซ

"การปรับปรุงแบตเตอรี่สำหรับรถไฮบริดและรถไฟฟ้า นับเป็นส่วนหนึ่งของความพยายามของเอ็กซอนโมบิล ในการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานและควบคุมการปล่อยก๊าซที่เกิดจากปฏิบัติการและผลิตภัณฑ์ของเรา" มร. แอริส กล่าว

จากการสำรวจของหน่วยงานวิจัยอิสระของสหรัฐฯ ชื่อ J. D. Power Associates พบว่ายอดขายรถยนต์ไฮบริดในสหรัฐฯ ในปีที่แล้ว เกือบจะถึง ๓๕๕,๐๐๐ คัน นับเป็นร้อยละ ๒ ของตลาดรถยนต์ทั้งหมด เนื่องจากผู้ขับขี่เริ่มคำนึงถึงประสิทธิภาพของการใช้เชื้อเพลิงในการตัดสินใจซื้อ คาดว่าเมื่อถึงปี ค.ศ. ๒๐๑๒ ยอดขายรถยนต์ไฮบริดจะโตขึ้นถึง ๑ ล้านคัน นับเป็นร้อยละ ๖ ของตลาดรถยนต์ในสหรัฐฯ และคาดว่ายอดขายรถยนต์ไฮบริดจะโตขึ้นทั่วโลกเช่นกัน

"ถ้าฟิล์มกันของเอ็กซอนโมบิลสามารถลดต้นทุนและน้ำหนักของระบบแบตเตอรี่ได้ รถยนต์ไฮบริดก็จะมีการใช้แพร่หลายมากขึ้น"

เอริก เมอร์เคิล (Erich Merkle) รองประธานด้านการคาดการณ์ ของบริษัทวิจัยยานยนต์ IRN กล่าวในนิตยสาร Houston Chronicle ในเดือนพฤศจิกายน ๒๐๐๗ "อันที่จริง ก็เป็นสิ่งที่ จะช่วยให้การใช้รถยนต์ไฮบริดมีความเป็นไปได้มากขึ้น"

มร. แอริส กล่าวสรุปว่า "ดูเหมือนว่า การใช้รถยนต์ไฮบริดอย่างแพร่หลาย จะเป็นสิ่งที่เป็นไปได้อย่างมากในอนาคต และเราต้องการเป็นส่วนหนึ่งของมัน สิ่งนี้จะเป็นจริงได้ต้องอาศัยบริษัทที่มีศักยภาพด้านเทคโนโลยี และ เงินลงทุนขนาดใหญ่อย่างเอ็กซอนโมบิล"



Power of technology makes future a reality

Remember when cell phones were as big as bricks and seemed just about as heavy to lug around? What helped them shrink to today's sleek proportion was the 1991 debut of a slim and light-weight new energy source: the rechargeable lithium-ion battery. Today, this mighty mite powers a host of small, new-age devices - cell phones, MP3 players, laptop computers and the like. If only it could power something as big and demanding as a car.

Soon it will, thanks to research and development being carried out by ExxonMobil Chemical and Tonen Chemical, a Japan-based company affiliate that played a key role in the introduction of the first commercial lithium-ion battery two decades ago.



ภาพประกอบเรื่องใน “ความรู้คือประทีป”

ปี พ.ศ. ๒๕๐๙

โดย ประเสริฐ เกตุภักดิ์

เจ้าสัวค้าสำเภา

อาอนุท ตรีงตรีชาติ

ว่า **เจ้าสัว** ด้วย ผู้เขียนได้อ่านหนังสือหลายเล่มพบคำว่า **เจ้าสัว** ในหลายๆ ที่ จึงเกิดความสนใจขึ้นมาและมีความสนใจที่อยากทำการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของเจ้าสัวค้าสำเภาในสยามที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับคนจีนและประวัติศาสตร์ของสยามในช่วงนั้น

กรมท่ากับการค้าต่างประเทศ

ในสมัยอยุธยา มีคนจีนเข้ามาในสยามจากบันทึกของ วิลเลียม สกินเนอร์ เมื่อพุทธศตวรรษที่ ๒๓ (คริสต์ศตวรรษที่ ๑๗) กล่าวว่า "เมื่อมาอยู่ในอยุธยาเขาได้เห็นชุมชนชาวจีนในอยุธยาประมาณ ๓,๐๐๐-๔,๐๐๐ คน ซึ่งเป็นชาวจีนที่อพยพมาจากแผ่นดินใหญ่ที่เรียกว่า **ชาวจีนโพ้นทะเล** ชาวจีนโพ้นทะเลเหล่านี้มีความชำนาญในการต่อเรือและการเดินเรือ ราชสำนักสยามได้เล็งเห็นถึงประโยชน์ในด้านความชำนาญพิเศษของชาวจีนโพ้นทะเลเหล่านี้ จึงได้ว่าจ้างชาวจีนให้มาทำงานให้กับราชสำนักสยามในการติดต่อค้าขาย"

การแบ่งหน่วยงานในราชสำนักสยามในสมัยอยุธยาได้มีการแบ่งหน้าที่ในกรมพระคลังข้างที่ในสมัยอยุธยา ดังนี้

พระคลัง มีหน้าที่ในการควบคุมการส่งออกและนำเข้า เป็นกิจการเกี่ยวกับภาย

นอกราชอาณาจักรทั้งหมด ทั้งการค้าและการทูต (มิได้แยกการพาณิชย์กับการต่างประเทศออกจากกัน) แยกย่อยออกเป็น ๒ ระดับ

● **ระดับสูง** พระคลังจะทำหน้าที่การติดต่อกับต่างประเทศ การส่งหรือรับคณะทูต

● **ระดับล่าง** พระคลังจะทำหน้าที่ดูแลควบคุมการค้า พ่อค้า และชาวต่างประเทศที่เข้ามาทั้งหมด พระคลังจะมีหน้าที่เก็บอากรสินค้าเข้ามาและดูแลคลังที่เก็บสินค้า

การเก็บสินค้าไว้ในคลังสินค้าตลอดจนการส่งสินค้าออกทางเรือจะมีเจ้าหน้าที่ปรากฏอยู่ในกฎหมายพระไอยการ ประกาศใช้ในสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ (พ.ศ. ๑๙๙๑-๒๐๓๑) กำหนดให้ภายในกรมพระคลังจะมีเสนาบดีผู้ควบคุมด้านการติดต่อกับต่างประเทศทางทะเล ทั้งด้านการจัดการคลังสินค้าในด้านการซื้อขายแลกเปลี่ยน การติดต่อกับชาวต่างประเทศที่เข้ามาในอยุธยา กิจการนั้นแยกออกตามภูมิศาสตร์ภายใต้การบังคับบัญชาของขุนนาง ที่อยู่ในระดับรองลงมาคือ

กรมท่าซ้าย มีพระยาโชฎีการาชเศรษฐีที่เป็นคนจีน จะควบคุมกิจการค้าด้านทิศตะวันออก คอยควบคุมกิจการค้ากับจีนและดินแดนในแถบเดียวกัน

กรมท่าขวา มีจุฬาราชมนตรี เป็นหัวหน้าควบคุมกรม ดูแลการค้าด้านตะวันตกที่มาจากเมืองท่าในคาบสมุทรมลายู และหมู่เกาะต่างๆ ในอินโดนีเซีย ตลอดจนเอเชียใต้ ศรีลังกา มัลดีฟ ตลอดจนบรรดารัฐอาหรับและเปอร์เซีย ผู้ว่ากรมนี้เป็นชาวอินเดียโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสมัยปลายอยุธยา จุฬาราชมนตรีมีผู้ได้บังคับบัญชาอีก ๒ คนในนามของเจ้าท่า คือ เจ้าท่า ราชมนตรี ดูแลพ่อค้าที่เป็นแขก (ชาวมุสลิมที่มาจากคาบสมุทรมลายู และหมู่เกาะอินโดนีเซีย) และอีกคนคือ เจ้าท่า นนทเกษ รับผิดชอบดูแลพ่อค้าจากอินเดียได้ ภาษาที่ใช้จึงเป็นภาษามลายูในการติดต่อการค้า (กรมนี้มีมาใช้ภาษาจีนในสมัยธนบุรีและรัตนโกสินทร์)

คำว่า **เจ้าสัว** ออกเสียงสำเนียงไทย (ออกเสียงแต่จั่วว่า จ่อซัว) แปลตามตัวอักษรจีนแต่ละตัวมีความหมายว่า ที่นั่งบนเขา หรือ ฐานที่ตั้งบนเขา ความหมายของอักษรทั้งสองตัวเปลี่ยนแปลงไปบ้างแต่ยังคงเค้าความเดิมคือ มีความหมายที่มีฐานะสูงหรือร่ำรวยนั่นเอง คำว่า **เจ้าสัว** บ้างก็เรียกว่าเจ้าสัวหรือเจ้าขรัวก็ได้ **เจ้าสัว** เริ่มแรกได้นำมาใช้กับชาวจีนที่ประกอบการค้าจนร่ำรวย ต่อมา ความหมายแปรเปลี่ยนไปใช้เรียกทั้งชาวไทย ชาวจีน หรือบางครั้งยังใช้เรียกคนอิสลามก็มี และสมัยกรมหมื่นเจษฎาบดินทร์ครั้งยังทรงกรมท่าซ้ายได้ทำหน้าที่แต่งตั้งเรือสำเภาไปค้าขายกับประเทศจีนจนได้รับการเรียกขาน

กรมท่ากลาง ช่วงแรกพ่อค้าจากยุโรปที่เข้ามาในสมัยอยุธยาตอนกลาง ก็ไปทำการติดต่อกับกรมท่าซ้ายและท่าขวา กรมไหนก็ได้ตามความเหมาะสม ไม่มีการกำหนดตายตัว แต่ต่อมา ตั้งกรมท่ากลางขึ้น ให้ชาวยุโรปไปทำการติดต่อกับกรมท่ากลางนี้ แต่มีข้อยกเว้นกับพวกฮอลันดาในกฎหมายพระไอยการ กลับกำหนดให้ชาวฮอลันดาไปขึ้นกับกรมท่าซ้าย เนื่องจากลักษณะการทำการค้าขายของชาวฮอลันดามีความเกี่ยวพันและคล้ายคลึงคนจีนมากกว่า

ต่อมาในสมัยธนบุรี เป็นช่วงเวลาที่ยุทธศาสตร์การฟื้นฟูเศรษฐกิจ เนื่องจากสามารถกู้เอกราชคืนจากพม่า หลังสิ้นอยุธยาแล้ว พระเจ้าตากต้องการผูกสัมพันธ์ไมตรีกับจีนเพื่อประโยชน์ในทางการเมืองที่จะให้ได้รับการรับรองจากราชสำนักจีนและเพื่อประโยชน์ในการทำการค้ากับจีนอีกด้วย ทรงใช้เวลาถึง ๑๐ ปี (พ.ศ. ๒๓๑๐-๒๓๒๐) จึงได้รับการอนุมัติให้ส่งราชทูตไปจีนได้ และทรงได้รับการรับรองว่าพระองค์เป็นพระเจ้าแผ่นดินกรุงธนบุรีในปี พ.ศ. ๒๓๒๔ เป็นเวลาที่ใกล้เคียงรัชสมัยของพระเจ้าตากแล้ว ในสมัยพระเจ้าตากสินไม่มีตำแหน่งกรมท่าแบ่งแยกเป็นเอกเทศมีแต่ตำแหน่งจุฬาราชมนตรี ชื่อ ก้อนแก้ว และต่อมาบุตรชื่อ เช่น ได้สืบตำแหน่งต่อมา

สมัยต้นรัตนโกสินทร์ เมื่อชาวตะวันตกเข้ามาติดต่อกับค้าขายมากเป็นทวีคูณ ได้มีการจัดตั้งกรมล่ามฝรั่งขึ้น มีหน้าที่ดำเนินการทั้งการค้าและการทูตกับตะวันตก กรมล่ามฝรั่งอยู่ในความดูแลของเจ้าท่ายุโรป ขึ้นตรงต่อเสนาบดีกรมท่าหรือเจ้าพระยาพระคลัง ส่วนตำแหน่งโชฎิกราชเศรษฐีในสมัยรัชกาลที่ ๑ ไม่พบหลักฐานว่ามีการดำรงตำแหน่งนี้อาจเป็นไปได้ว่าสมัยนั้นเจ้าพระยาพระคลังเป็นผู้รับผิดชอบเองจัดการงานด้านสำเภาหลวง ในช่วงรัชกาลที่ ๑ เจ้าพระยาพระคลังชื่อ สน เป็นเจ้าพระยาพระคลังคนแรก ต่อมาในรัชกาลที่ ๒ จึงได้เริ่มปรากฏตำแหน่งพระยาโชฎิกราชเศรษฐี ปรากฏความดังต่อไปนี้



ในสมัย **รัชกาลที่ ๒** พระยาโชฎิกราชเศรษฐี (ฉิม) ปฏิบัติราชการกรมท่า จึงได้มีโอกาสรับใช้อย่างใกล้ชิดกับกรมหมื่นเจษฎาบดินทร์ เมื่อพระองค์เสวยราชสมบัติเป็นพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวได้โปรดเกล้าฯ ให้ท่านฉิมเป็นพระยาศรีสรโครศรีต่อมา ตำแหน่งเจ้าพระยาพลเทพเสนาบดีกรมนาไม่มีใครดำรงตำแหน่ง รัชกาลที่ ๓ จึงทรงโปรดให้ท่านฉิมไปดำรงตำแหน่งนี้ นับว่าพระยาโชฎิกราชเศรษฐี (ฉิม) ท่านเดียวเท่านั้นที่มีความก้าวหน้าในสายงานปกครองจนได้เป็นเจ้าพระยา

ในสมัย **รัชกาลที่ ๓** พระยาโชฎิกราชเศรษฐี (ทองจีน) เป็นบุตรคนโตของจีนชื่อ เร็ก ผู้เขียนขอกล่าวถึงการรับราชการของจีนเร็กและบุตรชายของท่านย่อๆ ดังนี้ จีนเร็กเข้ารับราชการตั้งแต่สมัยพระเจ้ากรุงธนบุรี ในตำแหน่งขุนทองสื่อในกรมท่าซ้ายในฐานะล่าม เนื่องจากท่านมีความรู้ในภาษาจีนอย่างแตกฉาน ต่อมาในรัชกาลสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก จีนเร็กได้เข้ารับราชการกับกรมพระราชวังบวรมหาสุรสิงหนาท (พระราชอนุชา ร.๑) ท่านดำรงตำแหน่งพระยาไกรโกษา (เร็ก) ต่อมาบุตรชายของท่านที่ชื่อทองจีนได้รับราชการก้าวหน้าจนเป็นพระยาโชฎิกราชเศรษฐีในสมัย ร.๓ มีหน้าที่ดูแลกรมท่าซ้าย นอกจากนี้ท่านยังเป็นแม่กอง



คุมแรงงานจีนสร้างป้อมมิเชียวโชฎิกราช ที่ปากแม่น้ำท่าจีนและเป็นแม่กองจ้างจีนชุดลอกคลองด่าน ซึ่งเป็นเส้นทางคมนาคมที่สำคัญของไทยตั้งแต่สมัยอยุธยาที่เชื่อมระหว่างแม่น้ำเจ้าพระยาและแม่น้ำท่าจีน

ในประชุมพงศาวดารภาคที่ ๓๑ ได้กล่าวถึงการต้องโทษของพระยาโชฎิกราชเศรษฐี (ทองจีน) เนื่องจาก รัชกาลที่ ๓ ได้ทรงทราบว่าเป็นเจ้าอาณานิคมทั้งหมด เมื่อขายสินค้าหมดแล้วบรรทุกข้าวสารกลับออกไปแทนสินค้าไม้ฝางซึ่งเป็นสินค้าของรัฐที่ได้ภาษีสูง ส่วนข้าวสารได้ภาษีออกต่ำ รัชกาลที่ ๓ ทรงมีพระราชความประสงค์จะได้รับรายได้ทางภาษีมากๆ เพื่อใช้ในราชสำนัก ครั้นเมื่อพระองค์ทรงทราบการที่ไม่เป็นไปตามพระราชดำริ พระองค์จึงมีพระบรมราชโองการให้พระยาโชฎิกราชเศรษฐี (ทองจีน) ต้องพระราชอาญา ต่อมาในรัชกาลที่ ๔ ทรงเห็นว่าพระยาโชฎิกราชเศรษฐี (ทองจีน) ไม่มีความผิด จึงเรียกกลับเข้ามารับตำแหน่งเดิมรับราชการได้เพียง ๒ ปี ท่านก็ถึงอนิจกรรมในช่วงเวลาต่อมา ผู้สืบต่อตำแหน่ง พระยา



๑. สำเภาน้ำวัด
๒. เรือสำเภา แม่เจ้าพระยา และพระบรมหาราชวัง
๓. สำเภาจีนน้ำ
๔. สินค้าส่งออกสมัยพระเจ้าตาก

โชฎิกราชเศรษฐีคือ ท่านบุญมา เดิมรับตำแหน่งพระไกรโกษา ตำแหน่งจตุสดมภ์กรมท่า มีหน้าที่แต่งสำเภาหลวงวังหน้า ต่อมา ท่านจึงได้เป็นพระยาโชฎิกราชเศรษฐี ผู้แต่งสำเภาหลวง

รัชกาลที่ ๔ พระยาโชฎิกราชเศรษฐี (จ๋อง) ในสมัย ร.๔ เริ่มมีการใช้เรือกลไฟแทนเรือสำเภาและเริ่มมีการเปิดการค้าเสรีขึ้นจากสนธิสัญญาบาวริง สินค้าที่รัฐเคยผูกขาดน้อยลง เปิดโอกาสให้พ่อค้าต่างชาติเข้ามาซื้อสินค้าได้โดยตรง ทำให้บทบาทของพระยาโชฎิกราชเศรษฐีเปลี่ยนแปลงไปมากหน้าที่รับผิดชอบทางการค้าและสัมพันธ์ไมตรีกับต่างประเทศได้หมดลง แต่เป็นตำแหน่งทางเกียรติยศช่วยราชการเรื่องชาวจีนภายในประเทศมากกว่า

รัชกาลที่ ๕ พระยาโชฎิกราชเศรษฐี (ฟุก) ในสมัยรัชกาลที่ ๕ นี้ ผู้ดำรงตำแหน่งพระยาโชฎิกราชเศรษฐีต่อมาคือ ท่านฟุกสินค้าของท่านที่เลื่องชื่อคือ เครื่องใช้ลายครามและเครื่องกระเบื้องจากจีน เช่น ถ้วยชาม ชุดชา กาน้ำ กระโถน ตะเกียง เป็นต้น ท่านฟุกในตำแหน่งพระยาโชฎิกราชเศรษฐีทำหน้าที่เป็นผู้พิพากษาคดีที่เกิดขึ้นระหว่างชาวจีนตามกฎหมายจีน แต่นำมาใช้ในเมืองไทย เพื่อลดข้อโต้แย้งความเข้าใจในกฎหมายในคดีระหว่างชาวจีนด้วยกัน

นอกจากนี้ ในสมัยรัชกาลที่ ๕ ยังมีพระยาโชฎิกราชเศรษฐี (เถียร) ท่านรับราชการต่อจากจีนฟุก เคยดำรงตำแหน่งทางราชการตามลำดับ ดังนี้ ขุนสมุทรโคจร หลวงภาชีวิเศษ พระพิบูลย์พิพัฒนามารพระยานรณภักดี และตำแหน่งสุดท้ายคือพระยาโชฎิกราชเศรษฐี

และในรัชกาลที่ ๕ นี้ยังมีพระยาโชฎิกราชเศรษฐีอีกคนชื่อ ฟัก (รับราชการต่อจากจีนเถียร) ท่านทำราชการมาตั้งแต่รัชกาลที่ ๔ ในตำแหน่งขุนทิพอากร ขุนพิพิธภัณฑวิจารณ์ พระยาสวัสดิ์วามาศิษฐ์ และพระยาโชฎิกราชเศรษฐี

สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นนี้เองได้มีความพยายามดำเนินกิจการการค้ากับจีนเป็นหลัก เช่นเดียวกับในสมัยอยุธยาและกรุงธนบุรี กล่าวคือ มีการส่งเรือสำเภาไปค้าขาย มีชื่อเรือตามลำดับดังนี้

- พ.ศ. ๒๓๒๕ มีการค้าสำเภาในสมัยรัชกาลที่ ๑ มีเรือสำเภาหลวงชื่อ หุสง และเรือทรงพระราชสาส์น
- พ.ศ. ๒๓๕๒ การค้าสำเภาในสมัยรัชกาลที่ ๒ มีเรือสำเภาหลวงชื่อ เหวราข้ามสมุทร และเรือมาลาพระนคร บัญชาการโดยหลวงสุรัสสาคร เป็นขุนนางจีนที่พระองค์ทรงแต่งตั้งขึ้นไปค้าขาย ที่เมืองมาเก๊าเป็นประจำทุกปี หลังปี พ.ศ. ๒๓๖๒

● พ.ศ. ๒๓๖๗ สมัยรัชกาลที่ ๓ เป็นยุคเริ่มต้นที่แท้จริงของการพาณิชย์สยามก่อนครองราชย์ พระองค์ทรงเป็นผู้บัญชาการกรมท่า ที่ทำหน้าที่แต่งสำเภาไปค้าขายจนได้รับการขนานนามว่า เจ้าสัว พระองค์สนับสนุนการค้าอย่างเต็มที่ที่สามารถขยายขอบเขตการค้าต่างประเทศได้ไกลกว่าครั้งใดๆ เจ้านายและข้าราชการในสมัยพระองค์มักนิยมแต่งสำเภาไปค้าขายมากมาย เช่น พระยาพระคลัง (ทุน) ต้นสกุลรัตนกุล ได้ซื้อว่าเศรษฐีค้าสำเภา นอกจากนี้ ยังมีหลักฐานจากใบบอกทางการค้าที่มีอยู่ในรัชกาลที่ ๓ มีรายชื่อสำเภาสยามที่ไปค้ายังจีนอีกครั้งหนึ่งเมื่อ พ.ศ. ๒๓๘๗-๒๓๘๘ ดังนี้

๑. เรือสำเภาชื่อ กรุงทอง มีจินเภาเป็นกัปตัน
๒. เรือสำเภาชื่อ ชุนหา (แต่งสำเภาโดยพระองค์เจ้าทินกร มีจินลีนเป็นกัปตัน)
๓. เรือสำเภาชื่อ แจ็กฉ่าย (แต่งสำเภาโดยพระสวัสดิวาริ)
๔. เรือสำเภาชื่อ ลิฉ่าย
๕. เรือสำเภาชื่อ ลิเหง
๖. เรือสำเภาชื่อ ทองฉ่าย
๗. เรือสำเภาชื่อ ลิหน
๘. เรือสำเภาชื่อ ลิซุน
๙. เรือสำเภาชื่อ เอกลิ
๑๐. เรือสำเภาชื่อ ชุนลิ (แต่งสำเภาโดยพระสมบัตินิข)
๑๑. เรือสำเภาชื่อ เองทาย
๑๒. เรือสำเภาชื่อ เองซุน
๑๓. เรือสำเภาชื่อ เองอู (แต่งสำเภาโดยหลวงไมตรีวานิช)
๑๔. เรือสำเภาชื่อ ฮวดเล้ง (แต่งสำเภาโดยหลวงโศการัตน์)
๑๕. เรือสำเภาชื่อ กิมทวง (แต่งสำเภาโดยหลวงประเสริฐวานิช)
๑๖. เรือสำเภาชื่อ มั่นซุน (แต่งสำเภาโดยขุนภักดีอากร)
๑๗. เรือสำเภาชื่อ เองลิ (แต่งสำเภาโดยขุนวัฒนาภิรมย์)

เรือสำเภาเหล่านี้ได้รับการมอบหมายจากรัชกาลที่ ๓ ให้ขนส่งสินค้าของหลวงไปค้าขายที่หนิงโป กวางตุ้ง เซี่ยงไฮ้ ลินคั่วได้แก่ ขี้ผึ้ง พริกไทย ไม้ฝาง ไม้แดง ดีบุก หางเสือ ไม้กระดาน น้ำตาลทรายแดง

อย่างไรก็ตามสมัยนี้เหมือนกันที่เป็นช่วงเวลาที่เรือสำเภาเริ่มเสื่อมความนิยมลงเนื่องจากมีเรือกลไฟที่มีประสิทธิภาพมากกว่าเข้ามาแทนที่ รัชกาลที่ ๓ ได้สร้างเรือสำเภาจำลองเท่าของจริงที่วัดยานนาวาเพื่อเป็นอนุสรณ์ พระองค์ทรงนำรายได้จากการค้าสำเภาและภาษีอากรต่างๆ มาบรรจุไว้ในถุงแดงใส่ไว้ในพระคลังหลวงและได้ทยอยนำเงินเหล่านี้มาท่นำรุงประเทศ เช่น สร้างโลหะปราสาท เมื่อสิ้นรัชกาลที่ ๓ มีเงินในถุงแดงที่พระคลังข้างที่อีกถึงสามหมื่นชั่ง แต่สมัยรัชกาลที่ ๔ ไม่มีการนำเงินก้อนนี้ออกใช้ จนมาถึงรัชกาลที่ ๕ เกิดกรณีพิพาทเมืองจันทบุรี ต้องนำเงินก้อนนี้ไปไถ่เมืองจันทบุรีคืนมา

ประเภทของเรือสำเภาที่ใช้ในการค้าขาย

ก่อนอื่นขอกล่าวถึงคำว่า **สำเภา** มาจากไหน คำว่า **สำเภา** หรือ **ตะเภา** มาจากชื่อลมที่พัดมาจากทางใต้ในฤดูร้อนที่ช่วยให้เรือแล่นขึ้นมอดอนบนอ่าวไทยและเข้ามาในแม่น้ำเจ้าพระยาได้ง่าย เรือที่มาจากชาวจีนมักเข้ามาในช่วงฤดูนี้จึงเรียกว่าเรือสำเภาหรือเรือตะเภา เราแบ่งประเภทเรือสำเภาได้ดังนี้

เรือหัวขาว เรือสำเภาที่ไทยใช้ในการค้าขายกับประเทศจีนต้องทาสีขาวไว้ที่หัวเรือก็เพื่อให้รู้ว่าเป็นเรือพระคลังสินค้าของหลวงจะส่งเรือสินค้าออกไปค้าขายที่สิงคโปร์ ขวา และจีน ปีละ ๑๕-๒๐ ลำ ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่หลายคนมีเรือสินค้าเป็นของตนเองคนละ ๒-๓ ลำ พ่อค้าที่เป็นเจ้าสำมิเรือสำเภาถึงคนละ ๕-๖ ลำ



๕.

ส่วนเรือที่มาจากที่อื่นก็ทาสีต่างออกไป จะทาสีบริเวณไหนก็ได้แล้วแต่กำหนด เช่น **เรือหัวแดง** เป็นเรือสำเภาของชาวแต้จิ๋วในจีนเข้ามาค้าขายกับประเทศไทย **เรือหัวเขียว** เป็นเรือสำเภาของชาวฮกเกี้ยน ที่เข้ามาค้าขายกับประเทศไทย

ในช่วงตรุษจีน จะเป็นเวลาที่สำเภาจากเมืองจีนเริ่มทยอยเข้ามาถึงทั้งสำเภาใหญ่เล็ก ฮกเกี้ยน แต้จิ๋ว เข้ามาถึงก่อนหลังตามระยะทางที่ต้องเดินทางจากเมืองท่าต่างๆ ของจีน เรือเหล่านี้เมื่อมาถึงสยามก็จะจอดทอดสมอกกลางแม่น้ำเจ้าพระยา จากท่าน้ำราชวงศ์ เรือยกลงมาถึงปากคลองสาน มีเรือสำเภา ๕๐-๖๐ ลำ นอกจากนั้นยังมีเรือสำเภาที่มีการดัดแปลงของสยามเลียนแบบเรือสำเภาจีน เรียกว่า เรือสำปั้นแปลง หรือเรือเก้งพัง รัชกาลที่ ๒ โปรดเกล้าฯ สั่งเรือสำปั้นมาจากเมืองจีนและนำมาดัดแปลงให้เรือมีรูปร่างเพรียวลมกว่าเรือจีน จากเดิมใช้พายในสระน้ำ ต่อมาพระยาสุริยวงศ์มนตรี (ช่วง บุนนาค) ได้ติดต่อเรือสำปั้นขนาดใหญ่ ยาว ๗-๘ วา และทำการดัดแปลงต่อให้มีขนาดใหญ่ขึ้นและมีความยาว ๑๔-๑๕ วา ติดแก่งสลักกลดลวดลายเรียกว่า เรือเก้งพัง ใช้เป็นเรือพาหนะ หรือ เรือเจ้านายข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ต่อด้วยไม้สัก หรือ ไม้ตะเคียนเป็น



๖.

๕. วัดยานนาวา สร้างในสมัยรัชกาลที่ ๓

๖. - ๗. ตุ๊กตาจีน ในวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม

กระดาน ๕ แผ่น เป็นเรือที่ใช้ในภาคกลางตามที่กล่าวแล้วว่าเรือสำเภาที่ต่อในประเทศไทย มีต้นแบบมาจากเรือของจีนเป็นเรือที่มีเสากะโดง ๓ ต้น เสากะโดงหลักที่มีขนาดใหญ่อยู่ตรงกลางเรือ เสากะโดงหน้ามีขนาดรองลงมา และเสากะโดงหลังมีขนาดเล็กที่สุด ใบเรือเป็นชั้นๆ ทำด้วยไม้ไผ่สาน ตัวเรือทาสีฉูดฉาดและเขียนลายต่างๆ หัวเรือทั้งสองด้านเขียนภาพนัยน์ตาจ้องมองไปข้างหน้าตามความเชื่อว่าจะได้แล่นไปยังทิศที่กำหนดได้ เรือนี้เป็นเรือท้องแบน ในบางลำเรือมีช่องลงท้องระวางสินค้า มีความยาวตลอดลำเรือ ๓๔-๔๐ เมตร



ยุคเริ่มเสื่อมจนถึงสิ้นสุดของการค้าสำเภา

เริ่มปรากฏเค้ารางแห่งความเสื่อมขึ้นเช่นกันในสมัยรัชกาลที่ ๓ กล่าวคือ มีชาวต่างชาติเข้ามาขอทำสัญญาการค้าอย่างจริงจัง เช่น พ.ศ. ๒๓๖๘ ราชสำนักอังกฤษส่ง นายเฮนรี เบอร์นี เป็นทูตเข้ามาเจรจาทำสนธิสัญญาทางพระราชไมตรีและการพาณิชย์ มีการลงนามร่วมกันเมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๓๖๙ เป็นสนธิสัญญามับแรกในสมัยรัตนโกสินทร์ โดยมีสาระสำคัญดังนี้

๑. เปิดโอกาสให้พ่อค้าไทยกับต่างชาติสามารถค้าขายกันได้โดยตรง (ไม่ผ่านพระคลังสินค้า) ยกเว้นสินค้าที่เกี่ยวกับความมั่นคงที่ต้องขายให้กับรัฐบาลเท่านั้น

๒. การเก็บภาษีจากเรือให้เก็บตามความกว้างของปากเรือในอัตราวาละ ๑,๗๐๐ บาท ถ้าเรือไม่บรรทุกสินค้าเก็บ ๑,๕๐๐ บาท

๓. พ่อค้าอังกฤษต้องปฏิบัติตามกฎหมายไทย

ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ ๔ ทรงเปลี่ยนนโยบายทางการต่างประเทศ มีผลกระทบต่อนโยบายการพาณิชย์ที่เปลี่ยนไปจากเดิมอย่างสิ้นเชิง เนื่องจากสยามจำต้องยอมทำสนธิสัญญากับอังกฤษ มีเซอร์จอห์น บาวริง ข้าหลวงใหญ่ของอังกฤษประจำฮ่องกงเข้ามาเจรจาเพื่อทำสนธิสัญญาทางการเมือง ในสัญญามีเนื้อหาว่าด้วยกฎหมาย ๖ ข้อ และพิกัดสินค้าอีก ๓ ข้อ สัญญาทำขึ้นในปี พ.ศ. ๒๓๙๔ มีผลบังคับ ๖ เมษายน ๒๓๙๕ มีสาระสำคัญคือ

๑. ยกเลิกภาษีแบบโบราณ เช่น การเก็บภาษีตามความกว้างของปากเรือ ให้เปลี่ยนเป็นเก็บภาษีร้อยละสาม โดยอนุญาตให้เจ้าหน้าที่กรมศุลกากรของอังกฤษเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดภาษีและราคาสินค้า

๒. ยกเลิกพระคลังสินค้าปล่อยให้พ่อค้าติดต่อกันเองได้โดยตรง

๓. สินค้าทุกชนิดค้าขายกันได้โดยเสรี ยกเว้นอาวุธที่ต้องขายให้กับรัฐบาลและฝิ่นขายให้กับเจ้าภาษีฝิ่น

๔. การส่งสินค้าออกทำได้โดยเสรี ยกเว้นสินค้าประเภทข้าว ปลา เหล้า ที่รัฐมีสิทธิห้ามในยามขาดแคลน

สนธิสัญญานี้ ทำให้สยามเสียสิทธิสภาพนอกอาณาเขตซึ่งเป็นอธิปไตยระดับหนึ่งไป และสนธิสัญญาแบบนี้เรายังต้องทำกับประเทศยุโรปและอเมริกาอีกด้วย โดยมีเซอร์จอห์น บาวริง เป็นตัวแทนทำสัญญาให้กับนานาประเทศ

ต่อมา รัชกาลที่ ๕ ทรงยกเลิกระบบจตุสดมภ์ เมื่อระบบการค้าของโลกเริ่มเปิดกว้างขึ้นเนื่องมาจากการล่าอาณานิคมของมหาอำนาจตะวันตก นอกจากนี้ ระบบการค้าระหว่าง สยาม กับ จีน ที่มีธรรมเนียมการส่งบรรณาการแบบเก่าที่เรียกว่า การจิ้มก้อง รัชกาลที่ ๕ ก็ยังทรงต้องมีพระราชสาส์นยกเลิกความสัมพันธ์แบบจิ้มก้องกับจีน ที่มีมาหลายร้อยปีนี้เสียด้วย ในส่วนการค้าขายภายในประเทศสยาม ที่ใช้วิธีการค้าขายให้เอกชนอิงอยู่กับระบบการค้าของรัฐในระบบเจ้าภาษีนายอากรในประเภทสินค้าบางชนิด เช่น รังนก สุนัข ต้องยกเลิกไปในปี พ.ศ. ๒๔๑๒ และในปี พ.ศ. ๒๔๑๗ บ้วนเองเรือสำเภาลำสุดท้ายของไทยล่มลงในทะเล พร้อมสินค้าจำนวนมาก เป็นเรือของพระพิศาลผลพาณิชย์ (กอกจิ้นสือ หรือ เกาเจิ้นซื่อ)

ขอขอบคุณ

- เจ้าหน้าที่กรมการขนส่งทางน้ำพาณิชยนาวี
- เจ้าหน้าที่กระทรวงพาณิชย์
- ภาพจากโรงแรมแชงกรีล่า

เป็นกองเรือสำเภาครั้งสุดท้ายของคนไทย จึงเป็นอันสิ้นสุดยุคเจ้าสำเภาอย่างถาวร

ระบบการค้าขายย่อมต้องมีการแปรเปลี่ยนไปตามกาลสมัย และคนเราก็ต้องปรับตัวตามยุคสมัยด้วย แต่มีอยู่สิ่งหนึ่งที่คนในแผ่นดินไม่ควรมีการเปลี่ยนแปลงคือ มีจิตใจรักในผืนแผ่นดินถิ่นเกิดให้ถือประโยชน์ของประเทศชาติเป็นใหญ่



Junk Merchants

Chao Sua or junk merchants were Chinese immigrants hired by the Siamese Court to look after the kingdom's trade with foreign countries in the Ayutthaya and the early Rattanakosin periods.

Writer Anon Trangtreechart researched to find the development of Chao Sua in the history of Thai trade.

อานนท์ ตรังตรีชาติ

จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ชื่นชอบและศึกษาวัฒนธรรมประเพณีจีน เคยเขียนบทความเกี่ยวกับสุภาวดีจีนลงใน "ความรู้คือประทีป"





เก็บตราไปรษณีย์ มีความรู้ (จริบๆ)

ว. เลิศกิตยค

กล่าวได้ว่าเกือบทุกคนคงจะเคยได้รับจดหมายส่งทางไปรษณีย์กันมาแล้ว เคยตั้งข้อสงสัยเกิดใหม่ว่า นอกจากแสตมป์ที่พนักงานจดหมายแล้วยังมีตราไปรษณีย์เป็นน้ำหมึกสีดำประทับขีดฆ่าแสตมป์อยู่

เครื่องจักรกลไปรษณีย์ที่ทำหน้าที่ขีดฆ่าแสตมป์พร้อมกับเติมข้อความประชาสัมพันธ์ที่เรียกว่า "คำขวัญไปรษณีย์" (Postal Slogan) มีคำเรียกเฉพาะของเครื่องนี้ว่า "เครื่องขีดฆ่าตราไปรษณียากร" หรือ "เครื่องขีดฆ่าแสตมป์" (Cancelling Machine) มีความรวดเร็วในการประทับตราขีดฆ่าชั่วโมงละ ๓๐,๐๐๐ ฉบับโดยประมาณ

ตราประจำวัน ที่ใช้ขีดฆ่าแสตมป์บนซองมืออยู่ ๒ แบบ คือ แบบที่ประทับตราด้วยมือ และ ประทับตราด้วยเครื่อง ตราประจำวันแบบมือประทับ เป็นภาพตราวงกลมเส้นผ่านศูนย์กลาง ๒๖ มม. ส่วนตราประจำวันแบบประทับด้วยเครื่องมีขนาดเล็กกว่า และวัตถุประสงค์หลักของการประทับตราไปรษณีย์ก็เพื่อป้องกันมิให้ผู้รับจดหมายนำเอาแสตมป์บนซองมาใช้งานได้อีก

ภายในดวงตราประจำวัน ประกอบด้วย

- วงกลม ระบุชื่อไปรษณีย์ซึ่งมีภาษาไทยอยู่ตอนบน และภาษาอังกฤษอยู่ตอนล่าง
- ได้ชื่อไปรษณีย์ภาษาไทย มีตัวเลขรหัสไปรษณีย์ ๕ ตัว เป็นตัวเลขอารบิกประจำไปรษณีย์
- ตอนกลางเป็นตัวเลขอารบิก ระบุวัน-เดือน-ปีพุทธศักราช

เพราะไปรษณีย์เป็นบริการสาธารณูปโภค ให้ประชาชนทุกชนชั้นได้ใช้บริการ ดังนั้น การจัดตั้งที่ทำการไปรษณีย์จึงอยู่ตามแหล่งชุมชน รวมทั้งหน่วยราชการใหญ่ๆ และตามศูนย์การค้า เรียกได้ว่าเดินไปทางไหนก็จะพบไปรษณีย์อย่างน้อย ๑ แห่ง และถ้าไม่มีที่ทำการไปรษณีย์ ก็พบว่าตามถนนหลวงจะมีการติดตั้งตู้ไปรษณีย์สีแดงไว้เพื่อรองรับข่าวสารที่ประชาชนจะนำมาส่งเสมอ

อำนาจสูงสุดในการบริหารประเทศไทย แยกอำนาจออกได้ ๓ ประเภท กล่าวคือ อำนาจบริหาร อำนาจนิติบัญญัติ และ อำนาจตุลาการ เชื่อไหมว่าการจัดตั้งไปรษณีย์ไว้บริการทั้งสามหน่วยอำนาจสูงสุดนี้ แล้วท่านจะไม่เก็บตราไปรษณีย์เอาไว้เป็นที่ระลึกบ้าง หรือ โปรดสังเกตชาวต่างประเทศที่เดินทางมาเยือนประเทศไทย เมื่อเขาเดินทางไปถึงสถานที่แห่งใหม่ เขาจะหาซื้อแสตมป์ไทยมาฉีกลงบนสมุดโน้ตที่พกติดตัว แล้วขอให้ไปรษณีย์ช่วยประทับตราไปรษณีย์ลงให้ด้วย เมื่อรวมหลายแห่ง หลายสถานที่เข้าด้วยกัน สมุดโน้ตเล่มนั้นก็จะเป็นบันทึกประวัติการเดินทางของท่านผู้นั้น

ผู้ที่เคยเดินทางไปเยี่ยมชมสำนักงานใหญ่สหประชาชาติที่นครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา ก็จะไม่ลืมที่จะหาซื้อไปรษณียบัตรมาฉีกแสตมป์สหประชาชาติ แล้วขอประทับตราไปรษณีย์ของสหประชาชาติเป็นที่ระลึก ตราไปรษณีย์เหล่านี้มีค่ามากเพราะหาได้ยาก เนื่องจากไปรษณีย์สหประชาชาติทั่วโลกมีเพียง ๓ แห่ง จัดตั้งขึ้นโดยความร่วมมือของรัฐบาลประเทศนั้นกับสหประชาชาติ

๑. **ไปรษณีย์สหประชาชาติ นครนิวยอร์ก** จัดตั้งขึ้นตามข้อตกลงของรัฐบาลสหรัฐอเมริกา กับ สหประชาชาติ

๒. **ไปรษณีย์สหประชาชาติ นครเจนีวา** จัดตั้งขึ้นตามข้อตกลงของรัฐบาลสวิตเซอร์แลนด์ กับ สหประชาชาติ

๓. **ไปรษณีย์สหประชาชาติ นครเวียนนา** จัดตั้งขึ้นตามข้อตกลงของรัฐบาลออสเตรีย กับ สหประชาชาติ



ตราประจำวัน ไปรษณีย์ทำเนียบรัฐบาล ทำเนียบรัฐบาลเป็นสถานที่ราชการหวงห้าม มียามรักษาการณ์ตลอดเวลา ท่านที่มีโอกาสเดินทางไปยังทำเนียบรัฐบาล อย่าลืมแวะที่ไปรษณีย์เพื่อขอรับประทับตราไปรษณีย์เป็นที่ระลึก บนตราประจำวันแห่งนี้มีข้อความว่า "ทำเนียบรัฐบาล" อยู่ตอนบนของตราประจำวัน ตอนล่างเป็นภาษาอังกฤษว่า "GOVERNMENT HOUSE"

ขอเล่าประวัติชื่อไปรษณีย์แห่งนี้นักนิเทศ เดิมชื่อว่า "ไปรษณีย์สำนักนายกรัฐมนตรี" (OFFICE OF THE PRIME MINISTER POST OFFICE) ต่อมามีการเปลี่ยนใหม่เพราะเห็นว่าชื่อเก่ายาวเกินไป



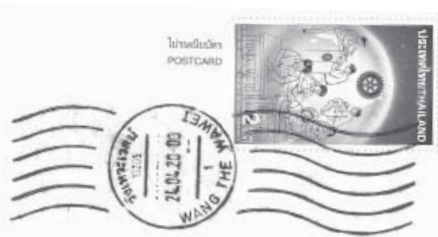
ตราประจำวัน ไปรษณีย์รัฐสภา ที่อาคารรัฐสภา มีการจัดตั้ง "ไปรษณีย์รัฐสภา" (NATIONAL ASSEMBLY) ไปรษณีย์แห่งนี้จะมีงานมากในช่วงที่มีการเปิดสมัยประชุมรัฐสภา



ตราประจำวัน ไปรษณีย์หน้าพระ-
ลาน อาจกล่าวได้ว่า ไปรษณีย์แห่งนี้มีชาว
 ต่างประเทศมาใช้บริการมากที่สุด เพราะตั้ง
 อยู่ตรงข้ามกับประตูเข้าวัดพระแก้ว งาน
 เคาน์เตอร์จึงมีมาก และนักสะสมแสตมป์ยัง
 นิยมมาที่ไปรษณีย์แห่งนี้เพื่อขอรับประทับ
 ตราที่ระลึกต่างๆ ที่ไปรษณีย์จัดให้บริการ
 เมื่อมีแสตมป์ชุดใหม่ออกจำหน่าย



ตราประจำวัน ไปรษณีย์ยุติธรรม
 ไปรษณีย์มีการจัดตั้ง "ไปรษณีย์ยุติธรรม"
 (JUSTICE) ขึ้น และเปิดบริการรับส่งสำนวน
 ทางศาลเป็นจำนวนมาก รวมทั้งการให้บริการ
 ต่างๆ แก่ประชาชนทั่วไปด้วย



ตราประจำวัน ศูนย์ไปรษณีย์ (ศป.)
 ศป. ย่อมาจากคำเต็มว่า "ศูนย์ไปรษณีย์"
 (MAIL CENTRE) มีหน้าที่หลักเกี่ยวกับการไ
 ตู่ไปรษณีย์ รับมอบลูกไปรษณีย์จากไปรษณีย์
 ต่างๆ มาทำการเบิกถุงนำจดหมายมาดำเนิน
 การคัดแยกออกเป็นเมืองปลายทางต่างๆ
 แล้วเปิดถุงส่งออกไปยังเมืองปลายทาง
 ต่อไป ส่งมอบให้ฝ่ายขนส่งไปรษณีย์ ซึ่ง
 จะเป็นรถยนต์ขนาดใหญ่รับไปดำเนินการ



ตราประจำวัน ไปรษณีย์วังเทวะ-
เวส ตั้งอยู่ภายในบริเวณธนาคารแห่ง
 ประเทศไทย วังบางขุนพรหม กรุงเทพฯ
 โปรดสังเกตลักษณะ ชื่อ "เวส" สะกดด้วย
 "ส" แต่ชื่อถนนสี่แยกเทวะเวศน์ สะกดด้วย
 "ศ"

ตราประจำวัน ไปรษณีย์สหประชา-
ชาติ (UNITED NATIONS) นอกจากจะเปิดให้
 บริการรับส่งเอกสาร หนังสือ นิตยสาร ของ
 สหประชาชาติแล้ว ยังเปิดโอกาสให้ประชาชน
 ทั่วไปเดินทางมาใช้บริการได้ ณ ชั้นล่างของ
 อาคารสหประชาชาติ เชียงสะพานม้ฉวน

ไปรษณีย์สหประชาชาติเปิดให้บริการ
 แก่เจ้าหน้าที่ของสหประชาชาติ รวมถึงผู้คน
 ทั่วไปที่ต้องการใช้บริการ ไปรษณีย์แห่งนี้ปิด
 บริการตามวันหยุดของสหประชาชาติ และ
 วันที่ ๒๔ ตุลาคม ของทุกปี



ตราประจำวัน ไปรษณีย์มหาวิทยาลัย-
เชียงใหม่ และไปรษณีย์มหาวิทยาลัย
หอการค้าไทย ไปรษณีย์ทั้งสองแห่งนี้ตั้งอยู่
 ภายในมหาวิทยาลัย เพื่อให้บริการแก่นิสิต
 นักศึกษา แต่ประชาชนทั่วไปก็สามารถใช้
 บริการได้

จากงานในหน้าที่ คป. จะทำงานกัน
ในตอนการคืนเป็นส่วนใหญ่ กว่างานจะเสร็จ
ก็ล่วงเลยเวลาเที่ยงคืนเป็นตีหนึ่ง ตีสอง ตี
สาม เพราะฉะนั้น พอพนักงานไปรษณีย์เหล่านี้ออกไปรับประทานครอาหาร ผู้คนก็พากัน
แปลกใจว่าทำไมไปรษณีย์ต้องทำงานตอน
กลางคืน และเครื่องแต่งกายแบ่งเป็นสีแดง
เขียว ฯลฯ จึงถูกชาวบ้านเรียกว่า กองทัพ
ปีศาจแดง เขียว ไปเลย

เจ้าหน้าที่ไปรษณีย์ที่ทำงานตามศูนย์
ไปรษณีย์ต่างๆ ถือได้ว่าเป็นบุคคลที่เสียสละ
ต้องทำงานในยามราตรีขณะที่ผู้คนกำลังนอน
หลับอย่างสบายพนักงานไปรษณีย์ต้องดำเนินการ
การคัดแยกจดหมาย มัดจดหมาย รวบรวม
ใส่ถุงไปรษณีย์ เตรียมการส่งออกไปยังเมือง
ปลายทางวันรุ่งขึ้น สมกับคำกล่าวที่ว่า "ขณะ
ที่ท่านหลับ เรากำลังนำข่าวสารมาให้ในวัน
รุ่งขึ้น"

คป. ที่ไปรษณีย์ดำเนินการจัดตั้งขึ้น
ทั่วประเทศ เพื่อทำงานเชื่อมโยงขนส่ง
ไปรษณีย์ไปมาอย่างรวดเร็วดุจใยแมงมุม เพื่อให้
ข่าวสารถึงมือผู้รับในลักษณะรวดเร็ว

ชื่อไปรษณีย์ส่วนใหญ่จะอิงชื่ออำเภอ
จังหวัด ของกระทรวงมหาดไทยเป็นหลัก
แต่ทว่าในบางอำเภอมีพื้นที่เจริญมาก จำเป็น
ต้องจัดตั้งไปรษณีย์มากกว่า ๑ แห่ง ชื่อ
ไปรษณีย์จึงต้องอาศัยชื่อตำบล ชื่อถนน ชื่อ
ท้องถิ่น มาตั้งเป็นชื่อไปรษณีย์เพิ่มเติม ดังนั้น
การเก็บตราประจำวันที่ไปรษณีย์ก็เสมือน
กับการท่องเที่ยวทั่วไทยไปกับไปรษณีย์ เช่น



ไปรษณีย์ลำปลายมาศ เป็นอำเภอ
หนึ่งของจังหวัดบุรีรัมย์ สินค้าโอท็อปอย่าง
หนึ่งคือ เสือทอง



ไปรษณีย์ลำปาง ตั้งอยู่ใน จ. ลำปาง
มีวัดลำปางหลวงที่ผู้คนมองดูพระธาตุกลับ
หัวได้ในโบสถ์ นอกจากนี้ยังมีรถม้าลำปาง
เปิดให้บริการ และมีโรงเรียนฝึกช้าง



ตราประจำวันที่ไปรษณีย์ศิริราช ชื่อ
"ศิริราช" คงคุ้นหูพวกเรา เพราะคือ โรง
พยาบาลศิริราช เป็นศูนย์รวมแพทย์ โรงพยาบาล
และประชาชนคนไข้ทั่วไป ไปรษณีย์ศิริราช
ตั้งอยู่ชั้นล่างของตึกคนไข้นอก



ตราประจำวันที่ไปรษณีย์เชลลพัชรพระราม ๒
ปัจจุบัน ตามศูนย์การค้าบางแห่ง มีบริการ
ไปรษณีย์เพื่อความสะดวกของลูกค้า

เห็นตราประจำวันที่ชัดเจนว่ามี
ข้อความว่า "สำนักงานไปรษณีย์ไทย" (THP
HEADQUARTERS) - THP = THAILAND POST
ก็ทราบว่าเป็นไปรษณีย์ที่จัดตั้งขึ้นภายใน
สำนักงานใหญ่ไปรษณีย์ไทย จำกัด ถนน
แจ้งวัฒนะ หลักสี่ กรุงเทพฯ เป็นไปรษณีย์ที่
เปิดให้บริการแก่พนักงานไปรษณีย์ที่ทำงาน
ในสำนักงานใหญ่ และพนักงาน กทส. โทร-
คมนาคม (มหานชน) จำกัด รวมทั้งประชาชน
ภายนอกก็สามารถใช้บริการได้ เพราะเปิด
บริการเคาน์เตอร์ทุกอย่างเหมือนไปรษณีย์
ทั่วไป

เที่ยวทั่วไทย อย่าลืมพกไปรษณีย์-
บัตรไปด้วยนะคร๊า

Postal Slogans

The postal slogan was designed
to indicate the post office, postal
codes and the date of sending.
Postal slogans of important places,
e.g. the Government House, the
National Assembly, the Justice and
the United Nations, can increase
the value of stamps for collectors.

บุญเจือ เลิศกิตติยศ

เป็นนักเรียนไปรษณีย์ รุ่น ๒๒ พ.ศ. ๒๕๐๗
เรียนจบแล้วทำงานไปรษณีย์จากพนักงานจนถึง
ผู้ชำนาญการ ๔ ทำงานด้านส่งเสริมการสะสม
แสตมป์ เคยเดินทางไปร่วมงานแสดงแสตมป์
ระหว่างประเทศที่ ออสเตรเลีย อินเดียฮ่องกง
จีน อินโดนีเซีย เยอรมนี และเนเธอร์แลนด์
เป็นต้น



ประทับ ปรีถรรศน์

เอสโซ่นับสนุน “ฝ่ายชะลอความชุ่มชื้น ๑๒ สิงหา มหาราชินี”



นายมงคลนิมิตร เอื้อเชิดกุล (ที่ ๒ จากซ้าย) กรรมการและผู้จัดการประชาสัมพันธ์ บริษัท เอสโซ่ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) มอบเงินจำนวน ๕๐๐,๐๐๐ บาท แก่นายประจักษ์ สุวรรณภักดี (กลาง) ผู้ว่าราชการจังหวัดจันทบุรี เพื่อสนับสนุนโครงการ “ฝ่ายชะลอความชุ่มชื้น ๑๒ สิงหา มหาราชินี” ในพื้นที่ดำเนินงานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน ก่อตั้งขึ้นจากแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๒๔ ให้ดำเนินการศึกษาพัฒนาพื้นที่ในเขตที่ดินชายฝั่งทะเลของจังหวัดจันทบุรี เพื่อ

ศึกษาวิจัยและทดลองวิธีการใช้และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติด้านต่างๆ อย่างเหมาะสม การสร้างฝ่ายชะลอความชุ่มชื้น จะช่วยชะลอการไหลของน้ำจากภูเขา และช่วยฟื้นฟูสภาพป่าชายเลนด้านล่าง รวมทั้งป้องกันน้ำทะเลไม่ให้ไหลเข้าไปก่อความเสียหายในพื้นที่เกษตรกรรม

พิธีมอบทุนการศึกษาจากกลุ่มธุรกิจพลังงาน อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น

ร้อยตรี ประพาส ลิ้มปะพันธุ์ ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน (ที่ ๔ จากขวา) เป็นประธานในพิธีมอบทุนการศึกษาของกลุ่มธุรกิจพลังงานอำเภอน้ำพองประจำปี ๒๕๕๑ ณ โรงเรียนน้ำพองศึกษา อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น โดยมี คุณไกรฤทธิ์ นิลคูหา อธิบดีกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ (ที่ ๓ จากขวา) คุณยงยศ ชาญสุวณิชย์ รองประธาน บริษัท เอ็กซอนโมบิล เอ็กซ์โพลเรชั่น แอนด์ โปรดักชั่น โคราช อิงค์ (ที่ ๕ จากขวา) และ ผู้บริหารจากกลุ่มธุรกิจพลังงานอำเภอน้ำพอง ข้าราชการ ผู้นำชุมชน และประชาชนในพื้นที่เข้าร่วมในพิธีที่จัดขึ้นเมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๑ ที่ผ่านมา



กลุ่มธุรกิจพลังงาน อำเภอน้ำพอง ประกอบด้วย บริษัท เอ็กซอนโมบิล เอ็กซ์โพลเรชั่น แอนด์ โปรดักชั่น โคราช อิงค์, โรงไฟฟ้าน้ำพอง การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย, ส่วนปฏิบัติการระบบท่อ เขต ๔, บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน), และบริษัท เอสส (ไทยแลนด์) จำกัด ซึ่งดำเนินธุรกิจด้านพลังงาน เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางด้านพลังงานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร่วมกันสนับสนุนด้านการศึกษาแก่เยาวชนในพื้นที่อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นพื้นที่ดำเนินธุรกิจของบริษัท โดยได้ดำเนินการมอบทุนการศึกษามาตั้งแต่ปี ๒๕๔๗ จนถึงปี ๒๕๕๑ รวมจำนวน ๑,๑๓๖ ทุน มูลค่ากว่า ๑,๓๕๕,๔๐๐ บาท

เอ็กซ์คอนโมบิลมอบทุนอบรมพัฒนาผู้นำสำหรับสตรีทั่วโลกให้นักพัฒนาสังคมไทย



นายมงคลนิมิตร เอื้อเชิดกุล (ที่ ๒ จากขวา) กรรมการและผู้จัดการประชาสัมพันธ์ บริษัท เอสโซ่ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นบริษัทในเครือเอ็กซ์คอนโมบิลในประเทศไทย มอบหนังสือแสดงความยินดีแก่ คุณนิตยา แซ่เตียว (ที่ ๓ จากซ้าย) ผู้ประสานงานฝ่ายทุนการศึกษา มูลนิธิส่งเสริมการพัฒนาบุคคล ซึ่งได้รับทุนฝึกอบรม “ก้าวสู่ความเป็นผู้นำเพื่อการพัฒนา” (Women in Management Program หรือ WIM) ซึ่งเป็นหลักสูตรพัฒนาบุคคลสำหรับผู้บริหารสตรีทั่วโลก จาก เอ็กซ์คอน โมบิล คอร์ปอเรชั่น บริษัทชั้นนำด้านปิโตรเลียมและปิโตรเคมีระดับโลก โดยมีคุณพอลโจเซฟ เอช. ไมเออร์ (ที่ ๒ จากซ้าย) ประธานมูลนิธิส่งเสริมการพัฒนาบุคคล ร่วมแสดงความยินดี

การฝึกอบรมอย่างเข้มข้นสำหรับผู้บริหารสตรีทั่วโลกนี้ จัดขึ้นโดยศูนย์ส่งเสริมกิจกรรมพัฒนาประชากร (The Centre for Development and Population Activities หรือ CEDPA) ณ กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. ระหว่างวันที่ ๗ กรกฎาคม ถึง ๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยผู้เข้าอบรมยังจะได้รับคำแนะนำการทำงานเกี่ยวกับ “การบริหารองค์กรอิสระ (NGO)” ต่อไปอีก ๑ ปี เอ็กซ์คอน โมบิล คอร์ปอเรชั่น ได้ให้การสนับสนุนค่าใช้จ่ายทั้งหมด สำหรับผู้เข้าสัมมนาจากทั่วโลก รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๓๗๕,๐๐๐ เหรียญสหรัฐฯ (ประมาณ ๑๕ ล้านบาท) คุณนิตยา เป็นหนึ่งในสองนักพัฒนาสังคมจากประเทศไทยที่เข้าร่วมโครงการในปีนี้

การฝึกอบรมในหลักสูตรพัฒนาบุคคลสำหรับผู้บริหารสตรีนี้ มีวัตถุประสงค์ที่จะเปิดโอกาสให้ผู้หญิงที่มีศักยภาพในประเทศต่างๆ ได้พัฒนาตนเอง เพื่อช่วยกันพัฒนาประเทศต่อไป ซึ่งหลักสูตรในปีนี้ เน้นเรื่องการดำเนินงานขององค์กรพัฒนาเอกชน ซึ่งทำงานช่วยเหลือชุมชนให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ผู้เข้าร่วมสัมมนาจะได้รับการแนะนำวิธีทำงานอย่างต่อเนื่อง และสามารถติดต่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับเครือข่ายของผู้ที่เคยผ่านการฝึกอบรมต่างๆ จากศูนย์ส่งเสริมกิจกรรมพัฒนาประชากร จำนวนกว่า ๕,๐๐๐ คน

ประสบการณ์ภาพทีมงานและเทคโนโลยี เพื่อความเป็นเลิศด้านพลังงาน



โลกเติบโตไม่หยุดยั้ง ด้วยจำนวนประชากรและเศรษฐกิจอุตสาหกรรมที่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ความต้องการด้านพลังงานเพิ่มมากขึ้นทุกหนแห่ง ในฐานะเป็นหนึ่งในเครือเอ็กซอนโมบิล ซึ่งเป็นผู้นำในอุตสาหกรรม ด้วยความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการพัฒนาปิโตรเลียม บริษัท เอสโซ่ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) พร้อมทั้งจะสร้างสรรค์พลังงานคุณภาพ เพื่อตอบสนองความต้องการที่เพิ่มมากขึ้นของประเทศไทย

ด้วยศักยภาพของการเป็นธุรกิจปิโตรเลียมและปิโตรเคมีแบบครบวงจร ตั้งแต่ โรงกลั่นน้ำมัน ระดับมาตรฐานโลก เครือข่ายการจัดส่งผลิตภัณฑ์ทั่วประเทศ สถานีบริการน้ำมันทันสมัย ทีมงานที่เปี่ยมด้วยความรู้ความสามารถ และเทคโนโลยีที่ล้ำหน้า เหล่านี้คือพลังที่ช่วยให้เราสามารถส่งมอบผลิตภัณฑ์น้ำมันสู่ผู้บริโภคทั่วประเทศอย่างทั่วถึง ทุกวัน

ยิ่งกว่านั้น กลุ่มบริษัทเอ็กซอนโมบิลทั่วโลกยังผสมผสานวิทยาศาสตร์และนวัตกรรมในการพัฒนาพลังงานที่ดี สะอาด และปลอดภัย ด้วยทีมนักวิทยาศาสตร์และวิศวกร รวมทั้งนักวิจัยระดับปริญญาเอกจำนวนมากที่มีอยู่ทั่วโลก เราไม่เคยหยุดคิดค้นเพื่อเปิดมิติใหม่ของโลกพลังงาน

ด้วยศักยภาพของทีมงานและเทคโนโลยี บริษัท เอสโซ่ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) และกลุ่มบริษัทเอ็กซอนโมบิล จะร่วมกันสร้างสรรค์พลังงานคุณภาพ เพื่อตอบสนองความต้องการด้านพลังงานของโลก

www.esso.co.th



Mobil

เครื่องหมายการค้าของเอ็กซอนโมบิล

ExxonMobil

มุ่งมั่น สร้างสรรค์พลังงานโลก™

บริษัท เอสโซ่ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) ๓๑๙๕/๑๗-๒๙ ถนนพระราม ๔ ตู๊ ป.ณ. ๑๔๙ กรุงเทพมหานคร โทร. ๐-๒๒๖๒-๔๐๐๐
ความรู้คือประทับใจ เป็นวารสารราย ๓ เดือน จัดพิมพ์และเผยแพร่เป็นกิตติคุณโดยการฝ่ายประชาสัมพันธ์ บริษัท เอสโซ่ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) มาตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๐๒
ความเห็นหรือข้อเสนอนะใดๆ ที่ปรากฏในวารสารนี้ ย่อมเป็นของผู้ประพันธ์เอง บริษัท เอสโซ่ฯ ไม่จำเป็นต้องเห็นพ้องด้วยเสมอไป
ออกแบบ บริษัท เวิร์ค อีฟ ครีเอทีฟ กรุ๊ป จำกัด โทร. ๐-๒๙๔๘-๗๕๐๐-๑ พิมพ์ บริษัท เพอร์เฟกต์ พรินท์ แอนด์ แอดเวอร์ไทซิง จำกัด โทร. ๐-๒๔๓๓-๘๘๒๒